

gent:

commissie onderwijs, welzijn en participatie
(OWP)

Openbare dossierstukken van de vergadering van 7
oktober 2020

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende mededelingen vinden:

* **Ontwerp Beleidsnota Wijkbeleid en Beleidsparticipatie. (met bijlage voor de raadsleden)**

* Ontwerp Beleidsnota Wijkbeleid en Beleidsparticipatie. (met bijlage voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 20201001_DO_BN-Wijkbeleid en beleidsparticipatie.pdf

SAMEN STAD MAKEN begint in de wijken

---

12 september 2020

BELEIDSNOTA (voorontwerp)

Astrid De Bruycker
Schepen van Beleidsparticipatie en Buurtwerk
Stad Gent

Colofon

Stad Gent

Dienst Beleidsparticipatie
Dienst Ontmoeten en Verbinden
Sociale regie

Publicatiedatum

12 september 2020

Contact

Schepen De Bruycker | Schepen van Beleidsparticipatie en Buurtwerk
schepen.debruycker@stad.gent
Tel. 09 323 66 00

Postadres

Stad Gent – Dienst Beleidsparticipatie, Sociale Regie, Dienst Buurtwerk
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Leeswijzer	6
1. Verloop van het traject	8
2. Mijn wijk, mijn stad: de keuze voor nabijheid	10
2.1. Wijkbudget	12
Actie Budget voor alle 25 wijken	13
Actie Wijkdialogen	14
2.2. Naar een integraal wijkbeleid	15
Actie Een team regisseurs met de voeten stevig in de wijken	15
Actie Een wijkteam op maat van elke wijk	16
Actie Gerichtere wijkcommunicatie	16
Actie Een DNA van elke wijk optekenen en delen	16
Actie Snel schakelen in de wijken	17
2.3. Buurtwerk in de 19^e eeuwse gordel	17
2.3.1. Buurt- en opbouwwerkers dichtbij de mensen	18
Actie Stedelijke buurtwerkers: professionals op de eerste lijn	18
Actie Buurtwerk in de wijken is wendbaar en gericht	18
Actie Opbouwwerk	21
2.3.2. Het kleine ontmoeten faciliteren	21
Actie Het kleine ontmoeten mee mogelijk maken	21
Actie Corona doet ontmoeten ‘vanuit uw kot’	21
2.3.3. Een sterk sociaal buurtnetwerk	22
Actie Meer dan ooit werken vanuit partnerschap	22
Actie Repaircafés helpen om de digitale kloof te dichten	22
Actie Straatambassadeurs verwelkomen inwoners	24
Actie Buurtfeesten, samen met de buurt	24
Actie Vrijwilligers versterken in de buurten	25
Actie Complementaire wijkmunten	26
2.3.4. Sociale kruispunten in de buurt	26
Actie Buurtinfrastructuur in kaart	27
Actie Een rijker aanbod in de Buurtcentra	27
Actie Een toekomst voor de Open Huizen	28
Actie Gebouwen samen beheren	29
Actie Meer leefpleinen bij sociale woningen	29

Actie	Samenwerking met bruisende plekken in de buurt	29
	2.4. Zelfinitiatief voor ontmoeting en verbinding	30
Actie	Samen aan Zet, een laagdrempelig subsidiereglement	30
Actie	Meer Leefstraten	31
Actie	Buurtbeheer	32
	3. Samen stad maken	33
	3.1. Luisteren, praten en doen	34
Actie	Heldere communicatie op maat	35
Actie	Meer Raconteurs beschrijven de Gentse polsslag	35
Actie	Verhalen in de collectieve collectie van de Gentenaars	36
Actie	Een incubator voor burgerinitiatief: waar Gentse plannen zorgeloos groeien	36
Actie	Tijdelijke invullingen faciliteren	37
Actie	Ruimte voor de commons	39
Actie	Samen ontwerpen via social design	40
Actie	Inzetten op laagdrempelige digitale participatie	41
	3.2. Iedereen Mee	42
Actie	Structurele participatie van doelgroepen	42
Actie	Inzet via netwerk van partners	43
Actie	Experimenteren met loting	43
	3.3. Sterke democratische besluitvorming	44
Actie	Engagement inspraak op beleidsnota's	44
Actie	Sterke adviesraden	45
Actie	Transparante besluitvorming	46
Actie	Stadsdebatten	47
Actie	Gelote burgerpanels	47
	3.4. Participatie als stadscultuur	47
Actie	Participatie in het DNA van Gentse ambtenaren	48
Actie	Samenwerking binnen de Stadsacademie	48
Actie	Een veerkrachtig en kritisch middenveld	49
	4. Bijlagen	51
	4.1. Kaarten wijken Gent	52
	4.2. Terugkoppeling inspraakmomenten	52

Voorwoord

Beste lezer

“Oeps, Astrid heeft de burgers laten vallen!” Hilariteit in de zaal. Michelle van de Zuidpoort speelt ‘scheiden Astrid’; een dienblad met tientallen burgertjes in snoep is haar zopas ontglipt. Ik lach mee, maar kan niet om de eerste boodschap van Michelle en haar deelgenoten heen. De leden van deze vereniging waar armen het woord nemen, hebben wel vaker het gevoel dat ‘de politiek’ hen laat vallen. Zal dit stadsbestuur met haar uitdrukkelijk engagement om participatief te werken beterschap brengen? Samen met enkele stadsmedewerkers krijg ik die avond alvast een reeks ingrediënten aangereikt. Ze moeten helpen om beleidsparticipatie met alle burgers waar te maken. Inlevingsvermogen, tijd, duidelijke taal, kansen om samen te beslissen, zijn er slechts enkele van. Wat opvalt: het eerste en het laatste ingrediënt zijn hetzelfde: vertrouwen. Vertrouwen van politici en ambtenaren in de capaciteiten van de burgers om samen de stad te maken; vertrouwen van diezelfde burgers in het feit dat hun overheid het echt meent met hun voorstellen.

In deze beleidsnota vind je de bouwstenen waarmee de Stad Gent stap voor stap aan dat vertrouwen zal verderbouwen. We beginnen niet toevallig met onze wijken, met de bewuste keuze voor nabijheid. Nabijheid, en sterke netwerken in de stad en haar wijken zijn niet minder dan van levensbelang. Dat bleek duidelijker dan ooit bij de uitbraak van de coronacrisis dit voorjaar. Prof. Em. Jan De Maeseneer, voorzitter van de Gentse Gezondheidsraad, ziet in de samenwerking op wijkniveau een verklaring waarom het virus in de eerste maanden relatief onder controle bleef in Gent: “Dat is de lange traditie in onze stad van samenwerking op wijkniveau. OCMW, sociale regisseurs, allerlei initiatieven in de wijken zorgen voor een breed netwerk waardoor iedereen, ook de kwetsbaarste groepen in Gent, bereikt wordt.”

Dat breed en sterk netwerk is ook precies wat we nodig hebben om samen stad te maken. Gent barst van talent en engagement: bij onze burgers en hun verenigingen, onze bedrijven, de talrijke kennisinstellingen en bij de ambtenaren. Waar zij de handen in elkaar slaan, komen de oplossingen vanzelf. Deze nota beschrijft de actieve rol die de Stad Gent in dat *samen stad maken* zal spelen. Want meer participatie, meer initiatief van burgers en partners in de stad, betekent niet dat de overheid zich kan of moet terugtrekken. Het betekent wel dat de overheid zich anders opstelt. We scheppen voorwaarden en maken ruimte om samen met velen verantwoordelijkheid op te nemen voor de stad die ons zo dierbaar is.

Het dienblad met burgertjes is weer netjes opgeruimd. Hier en daar smikkelt iemand van een snoepje. Het inspraakmoment zit erop. In de brochure “Beste Burger” lees ik achteraf: “Zowel beleidsmakers als burgers kunnen groeien in het participeren. Zo wordt wij-zij, WIJ. Al doende zullen we allemaal leren.”

Ik wens ons allen veel leerplezier.

Astrid De Bruycker
Schepen van Gelijke Kansen, Welzijn, Buurtwerk, Participatie en Openbaar Groen

Gent, 12 september 2020

Leeswijzer

- Wijk: Om het stedelijk beleid goed af te stemmen op de lokale noden en om een werkbaar inspraak en participatie van de Gentenaren te verzekeren, koos het Gentse stadsbestuur al in 2003 voor een gebiedsgerichte werking. Daarbij werd het Gentse grondgebied opgedeeld in 25 wijken. De deelgemeenten vormen hierbij elk een aparte wijk.
- Buurt: Waar 'wijk' verwijst naar de opdeling van het Gents grondgebied, verwijst buurt naar een kleinere omgeving die de bewoners zelf als een bij elkaar horend geheel ervaren.
- Binnenstad: Binnenstad; Elisabethbegijnhof-Papegaaï; Watersportbaan-Ekkerghem; Stationbuurten Noord en Zuid; Macharius-Heirnis.
- 19^e-eeuwse gordel: Brugse Poort; Rabot; Bloemekenswijk; Muide; Sluizeken; Dampoort; Ledeborg; Oud-Gentbrugge; Moscou-Vogelhoek; Nieuw-Gent-UZ.
- 20ste-eeuwse gordel: Drogen; Mariakerke; Wondelgem; Kanaaldorpen; Oostakker; Sint-Amandsberg; Gentbrugge; Zwijnaarde; Sint Denijs-Westrem-Afsnee.
- Partners: Gent is een 'partnerstad', een netwerk; of wordt soms ook omschreven als een 'ecosysteem'. Ze wordt gemaakt door iedereen die een rol op zich neemt om de stad vandaag te maken tot wat ze is. Elke interventie, elke bijdrage, beïnvloedt bovendien opnieuw andere partners, en doet de stad op die manier *bougeren*. Als lokale overheid zijn we daarbij partner van bedrijven, jeugdorganisaties, lokale handelaars, kennisinstellingen, armoedeorganisaties, adviesraden, bewonersgroepen, bewoners, ... Partners die samen stad maken. De term 'partners' vullen we in deze nota consequent op deze manier in.
- Commons: De term 'commons' of 'gemeengoed' verwijst naar goederen die beheerd worden door de gebruikers zelf. Niet zozeer de gemeenschappelijke goederen, maar het gemeenschappelijk beheer ervan staat centraal in de commonsgedachte. Een 'common' bevat doorgaans deze drie elementen: een groep mensen, een goed waar deze groep op zijn minst gebruiksrechten op heeft, en eigen beheersregels. Die commons uiten zich in uiteenlopende initiatieven rond productie en consumptie met de bedoeling tot een duurzamere samenleving te komen. In Gent is de voorbije jaren een Platform voor de commons opgericht, dat intussen is vervaagd tot 'de BBC' - Burgerinitiatieven, Bewonersgroepen en Commons.
- Burgerbudget: Gents experiment in participatief budgetteren, voorbereid in 2015 en lopend van 2016 tot 2018. Bewoners konden zelf een projectvoorstel indienen om de stad of hun wijk/buurt te verbeteren. Ze konden ook meebeslissen, door te stemmen op de projectvoorstellen. De initiatiefnemers zetten mee de schouders onder de uitrol van het project. In het kader van het burgerbudget werden 105 projecten ter stemming voorgelegd. 17 projecten werden geselecteerd en in de daaropvolgende maanden gerealiseerd.

1. Verloop van het traject

Deze beleidsnota is opgesteld onder leiding van de Dienst Beleidsparticipatie, Dienst Ontmoeten en Verbinden en de afdeling Sociale Regie.

Vanzelfsprekend vertrekt dit niet van een leeg blad. Mettertijd zijn immers al heel wat signalen verzameld en kennis vergaard, onder meer op basis van signalenbundels en memoranda van partnerorganisaties. De inhoudelijke prioriteiten en actiepunten zijn verder scherp gesteld door evaluaties van voorgaande acties en vooral door uitgebreid overleg met uiteenlopende belanghebbenden:

- Burgers
- bewonersgroepen
- partnerorganisaties
- adviesraden
- verenigingen
- academici
- sleutelfiguren
- vrijwilligers
- het brede sociale middenveld

Van bestuursakkoord tot beleidsnota

Met de krijtlijnen uit het Bestuursakkoord zijn we aan de slag gegaan. Van bij de doelstellingen tot de tekst van de ontwerpnota hebben we momenten voorzien om groepen te consulteren, te bevragen of we samen de juiste richting in gaan.

Vanuit het Bestuursakkoord stelde de stad in het voorjaar van 2019 haar strategische en operationele doelstellingen op punt. De doelstellingen voor Beleidsparticipatie en Buurtwerk, zijn voorgelegd aan een brede waaier van belanghebbenden. Dat gebeurde op een publiek inspraakmoment: het **Open Gespreksforum** (9 mei 2019). Vandaaruit werd vooral ook gepolst naar kansen of ideeën voor de komende jaren in Gent.

Najaar 2019, op 12 oktober, vond **100% sociaal Gent** plaats, een tweede publiek inspraakmoment, waarop verder de krachtlijnen zijn bevestigd, onder andere over het Wijkbudget, buurtbeheer en Samen aan Zet. Een brede groep bewoners, organisaties, vrijwilligers, sleutelfiguren en vertegenwoordigers van adviesraden is er uitgenodigd om hun bezorgdheden of ideeën over die krachtlijnen te delen.

In het voorjaar van 2020, bij de verdere uitwerking van de plannen, waren gerichte **bilaterale gesprekken** gepland met bewoners en organisaties, aan wie we de grote lijnen van ons beleid wilden aftoetsten. De meeste overleggen zijn digitaal doorgegaan door de coronacrisis. Bij de Zuidpoort, Samenlevingsopbouw en de adviesraad voor mensen met een beperking kon dat alsnog fysiek plaatsvinden.

- De BBC, platform voor burgerinitiatieven, bewonersgroepen en commons
- Adviesraad Ad Rem
- Jeugdraad
- Adviesraad voor mensen met een beperking (SAPH)
- Samenlevingsopbouw
- De Zuidpoort, samen met mensen in armoede

In het najaar van 2020 ligt de ontwerpversie van de nota voor op de **Commissie voor Onderwijs, Welzijn en Participatie**. Na de commissie zal op 22 oktober een **debatcafé light** plaatsvinden over deze beleidsnota. Daarbij wordt breed uitgenodigd om opmerkingen te geven, ditmaal op de ontwerpversie zelf.

Inspiratie voor de projecten in de beleidsnota

Per krachtlijn of project zijn nog bevestigingen gebeurd, waardoor we in de beleidsnota afgetoetste voorstellen kunnen meegeven. De belangrijkste daarbij zijn

- Wijkbudget:
  - Evaluatie Burgerbudget 1.0
  - Expertentafel om de ideeën voor een Burgerbudget 2.0 te toetsen
  - Bevestiging op het overleg met adviesraden, bij individuele contacten, werkgroep Mensen in Armoede
- Mensen in armoede:
  - met Platform Gent Tegen Armoede,
  - met Werkgroep Beleidsparticipatie Mensen in Armoede
  - met organisaties zoals de Zuidpoort, Samenlevingsopbouw, ...
- Commons
  - Verkenningssavonden met burgerinitiatieven en commons in kader van opmaken gemeenschappelijk actieplan
- Initiatiefnemers Tijdelijke Invullingen
  - Overleg over de krachtlijnen van de beleidsnota
- Samen Aan Zet
  - Overleg met verschillende betrokken diensten
  - Bevestiging bij de aanvragers van de 'oude' subsidiereglementen (Wijk aan Zet, etnisch-culturele diversiteitsactiviteiten en -projecten en gezondheidsprojecten)-
  - Bevestiging met de erkende doelgroepverenigingen (en bewonersgroepen)
  - Overleg met de verschillende rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken adviesraden: AdRem, de SAPH, de Seniorenraad, de Gezondheidsraad, de Jeugdraad en de Cultuurraad.
- Buurtbeheer
  - Panelgesprek op basis van evaluatie van pilootprojecten in Rabot.
- Open Huizen
  - Consultatie met de RvB en/of AV van de Seniorenraad.
- Buurtwerk – over noden in de buurt
  - Buurtsalons, als bevestiging naar individuele Gentenaars (passanten op een rommelmarkt, bij een buurtcentrum, ..) (augustus- oktober 2019).

Ook de komende jaren: luisteren, praten en samen doen

Deze beleidsnota is een werkinstrument, een van de aanleidingen om verder het gesprek te hebben over waar deze stad naartoe gaat en hoe we die samen maken. Dus ook na de opmaak van de beleidsnota en bij de uitwerking van de verschillende initiatieven willen we samen met alle partners blijven werken aan sterke wijken en aan een sterke stad. We zullen ze daarom heel nauw blijven betrekken bij ons beleid.

In 2023 nemen we de tijd om terug te blikken naar de voorbije jaren en kijken we welke voortgang we maken om Gent samen te maken, vanuit onze sterke wijken.

2. Mijn wijk, mijn stad: de keuze voor nabijheid

De wijk is waar we leven, waar we wonen, en vele Gentenaars ook werken, spelen, naar school gaan. Het is de plek waar we elkaar ontmoeten en een aanzienlijk deel van onze tijd doorbrengen. Door in te zetten op elke wijk, kiezen we in Gent resoluut voor nabijheid.

Onze stad telt 25 wijken; erg verschillend, maar allemaal zijn ze Gent. Van het centrum tot de Kanaaldorpen. Van de Brugse Poort tot Zwijnaarde. Deze wijken vormen zelf telkens een microkosmos van verschillende Gentenaars. We verschillen van elkaar op vlak van leeftijd, gender, etnisch-culturele achtergrond, socio-economische positie, levensbeschouwing, seksuele voorkeur... We spreken een mix van talen, hebben uiteenlopende interesses en talenten, zetten ons op wisselende manieren in voor elkaar en onze omgeving. Dat maakt elke wijk dynamisch, veranderlijk en in zekere zin onvoorspelbaar. Dat lokt boeiende en verrassende ontmoetingen uit, maar geeft tegelijk soms aanleiding tot spanning of conflict.

De uitdagingen van onze Gentse wijken zijn divers. Aan de oplossingen moeten we met velen samenwerken. We gaan voor veilige wijken, netheid in elke buurt, een prikkelend vrijetijdsaanbod voor jong en oud, vlotte mobiliteit, kwaliteitsvol en betaalbaar wonen, een park op wandelafstand... **Een goed afgestemd en integraal beleid op het niveau van de wijk is dus essentieel. Een wijkbeleid dat de wijk als geheel bekijkt binnen de Gentse context.**

Een sterke wijk zal impact hebben op vele levensdomeinen. Omgekeerd spreekt het voor zich dat sterk beleid op andere levensdomeinen onmisbare puzzelstukken levert om van elke wijk een fijne/leefbare plek te maken.

De aanpak voor de wijk bepalen we **niet alleen als Stad**. We doen dit samen met partners uit het middenveld, lokale ondernemers en vele buurtbewoners. In de 19^e-eeuwse gordel zetten we extra in op een versterkt sociaal weefsel, maar ook in de 20^e-eeuwse gordel versterken we op maat. Je goed voelen in de wijk, ruimte krijgen voor initiatief of voldoende mensen kennen, betekent heel vaak de basis om elkaar te begrijpen. Het is een gezonde voedingsbodem om ook in moeilijke omstandigheden het gesprek aan te gaan.

Sterke wijken laten toe dat we als Stad snel kunnen schakelen, slagkrachtig reageren en signalen tijdig binnen krijgen. Die aanpak vraagt een goede wisselwerking tussen de stadsbrede plannen en de leefwereld bij Gentenaars in hun wijk. Een aangepaste regie zal een sleutelrol spelen als spelverdeler tussen Stad en wijk.

De dynamiek in elke wijk krijgt deze legislatuur een nieuw élan met de wijkdialogen en het vernieuwde **Wijkbudget**. Bewoners en wijkpartners bedenken, kiezen en realiseren hun plannen om de wijk beter te maken. De stadsorganisatie is daarbij een actieve partner.

Goed leven en goed samenleven in sterke wijken. Voor minder gaan we niet in Gent. In deze beleidsnota hanteren we daarom drie uitgangspunten voor het wijkbeleid.

1. De wijk is waar je tot je recht komt

Elke mens heeft een aantal sociale grondrechten, die in de grondwet, artikel 23, zijn opgenomen. Het gaat over het recht op een waardige job, op behoorlijke huisvesting, het recht op sociale zekerheid, bescherming van een goede gezondheid, het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu en op culturele en maatschappelijke ontplooiing. Die grondrechten bieden de beste garantie op een menswaardig leven. Vertaald wil dat zeggen dat we als lokale overheid in de nabijheid zo goed mogelijk een kwaliteitsvol en toegankelijk aanbod voorzien om deze rechten te realiseren.

Deze inspanningen overstijgen uiteraard de wijk en zelfs het stedelijk bestuurlijke niveau. Toch zien we dit als een wezenlijk spoor op het wijkniveau, net omdat we het beleid vanuit de verschillende bestuurlijke niveaus zo sterk mogelijk willen 'doorvertalen' naar de meest nabije omgeving. Dienstverlening in de buurt, bomen in de straat, zorg, sportterreintjes, theateraanbod of een park vlakbij: een betere omgeving heeft een directe impact op de kansen van elke individuele Gentenaar.

Naast de talrijke eerstelijnsinzet van de Stad (OCMW, werkwinkel, gemeenschapswacht, wijkagent, flatwachters, straathoekwerkers...), is er ook de inzet vanuit organisaties zoals CAW, Samenlevingsopbouw, de Zuidpoort, de Koer... of logische samenwerkingen zoals de wijkwerkplaatsen. Daarbij zorgt een regiefunctie in de wijken voor een goede afstemming van al deze levensdomeinen op maat van de wijk en bekijkt hoe dit past binnen de stadsbrede rechtenbenadering.

2. We delen (en herverdelen) de publieke ruimte

De publieke ruimte biedt heel wat kansen om mensen te verbinden. Is ze vandaag ingericht zodat ze voldoet aan de noden van de buurtbewoners of is een ruimtelijke herverdeling nodig? Wie kan, wil of mag de straat, het park of plein, het buurthuis gebruiken en delen? Het is onze taak om bewoners te ondersteunen zodat de publieke ruimte echt van iedereen kan zijn.

We willen bewoners laten nadenken over de wijk, over het imago dat ze vandaag heeft en over de toekomst die ze kan hebben. Dit is een belangrijke aanzet om samen wijk te maken. De publieke ruimte kan bij uitstek een onderwerp zijn om het over te hebben. Door te experimenteren met bijvoorbeeld tijdelijke invullingen, start een dialoog tussen bewoners, middenveld en de stad over de noden en kansen van de wijk. In dat gesprek over de omgeving mogen belangen botsen, want dat is een manier om nieuwe inzichten te verkrijgen.

3. Een sterk sociaal weefsel

De wijk is een plek waarmee mensen vertrouwd zijn, waar ze zich goed voelen en waar ze zich kunnen ontplooiën. Het is waar mensen elkaar ontmoeten en (h)erkennen. Waar een dialoog mogelijk wordt. Het kleine ontmoeten, werken aan sterke netwerken en solidariteit: ze vormen mee de basis voor een wederzijds vertrouwen en een sterke gemeenschap.

Het sociale weefsel kan al goed zijn door de inspanningen van bewoners zelf, gesterkt door stedelijke initiatieven. Op de meest kwetsbare plaatsen in de stad zullen we als lokale overheid echter ook op buurtwerk inzetten, dicht bij de Gentenaars.

Een sterk wijkbeleid en een ambitieus participatiebeleid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Goed leven in de wijk en zo je plaats vinden in de stad is een belangrijke randvoorwaarde om verder deel te nemen, mee te denken over je wijk of over onze stad. Goed samenleven maakt dat we het eigen perspectief overstijgen. De voorwaarden om samen stad te maken zullen dus ook in dit eerste deel sterk doorklinken. Want samen stad maken, begint niet zelden in je wijk.

2.1. Wijkbudget

Samengevat

- Voor het Wijkbudget voorzien we 6,25 miljoen euro. Elke wijk krijgt tussen 150.000 en 350.000 euro. Bewoners kunnen samen projecten bedenken, verfijnen en uitvoeren. De ideeën komen spontaan, of komen voort uit een nood in de wijk.
- In elke wijk is er een wijkdialoog met en tussen Gentenaars. De dialoog gaat over de noden in de wijk, over de voorstellen voor een betere wijk en over de keuze van de projecten. We betrekken alle bewoners bij de wijkdialogen, zeker mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie. Hoe de wijkdialoog plaatsvindt, hangt af van wijk tot wijk.

In september 2020 trappen we het wijkbudget af. We roepen daarbij elke Gentenaar op om mee de wijk beter te maken. Het Wijkbudget versterkt de drie uitgangspunten die we trekken in het wijkbeleid.

Gentenaars leren hun wijk nog beter kennen en worden uitgenodigd om de **publieke ruimte** in vraag te stellen. Hoe wordt die vandaag ingevuld, wat willen ze dat er kan gebeuren in hun publieke ruimte en zijn er ingrepen nodig die dit in de goede richting duwen? Gentenaars bespreken wat er moet gebeuren in hun wijk en wisselen daarover van gedachten met buurtbewoners, handelaars, organisaties in de wijk. Samen kiezen ze welke dromen werkelijkheid worden. Ook de uitvoering gebeurt samen met de mensen in de wijk.

De projecten kunnen op die manier een antwoord bieden op wat nodig en fijn is in de wijk, maar minstens even belangrijk zal de **dynamiek** zijn die op gang komt. Luisteren naar elkaars idee, horen wat er leeft of wie er nog in de wijk woont, mee bepalen wat er verandert en uiteindelijk mee de schouders kunnen zetten onder een concreet project. Het zijn kleine en grotere inspanningen die kunnen bijdragen om elkaar beter te begrijpen en om nog vertrouwder te geraken met de wijk.

Het wijkbudget zal pas geslaagd zijn als het ook werkt voor Gentenaars bij wie **grondrechten** realiseren geen vanzelfsprekendheid is. Je goed voelen in de wijk: het heeft vaak rechtstreeks te maken met hoe je woont, de school van je kind, de baan die (niet) hebt... Mensen die vooral zorgen hebben om de schoolfactuur te kunnen betalen, die zich eenzaam voelen, hebben misschien een andere kijk op de omgeving, hebben andere noden om de wijk beter te maken. Het is onze opdracht om ook die stemmen proactief op te zoeken.

Met de lessen uit het Burgerbudget van de vorige legislatuur, en de inbreng uit het inspraaktraject, zijn de krijtlijnen voor dit Wijkbudget uitgezet.

Actie Budget voor alle 25 wijken

Budget

Het totaalbudget van het 'Wijkbudget' is **6,25 miljoen euro**. Dat is vijf keer meer dan bij het Burgerbudget, een historisch hoog bedrag dat de stad vrijmaakt om aan de wijken en de Gentenaars over te dragen. De stem van de Gentenaar telt. Zij maken samen de wijken wijzer.

Waar ideeën zijn, komen vaak ook noden in de wijk naar boven. Het wijkbudget is dan ook een kapstok om als bestuur in dialoog te gaan met de wijk, niet op basis van de plannen die er top down zijn, maar vertrekkend uit de ideeën en noden van bewoners.

Twee rondes

Elke wijk krijgt begeleiding en centen om aan de slag te gaan. Om het Wijkbudget zorgvuldig te kunnen begeleiden, werken we in twee rondes. Stadsplannen van stadsvernieuwing, mobiliteit... en ook de diversiteit van wijken binnen een ronde hebben mee bepaald welke wijken in de eerste of tweede ronde aan bod komen. De projecten moeten realiseerbaar zijn binnen de twee jaar.

- In september 2020 start de eerste ronde van 11 wijken. Het gaat om de Brugse Poort-Rooigem-Malem, Dampoort, Drongen, Elisabethbegijnhof-Papegaai, Gentbrugge, Kanaaldorpen en -zone, Macharius-Heirnis, Moscou-Vogelhoek, Muide-Meulestede-Afrikalaan, Sint Amandsberg en Zwijnaarde.
- Een tweede ronde van 14 wijken start in september 2022: Binnenstad, Bloemekenswijk, Ledeborg, Mariakerke, Nieuw Gent-UZ, Oostakker, Oud Gentbrugge, Rabot-Blaisantvest, Sint-Denijs-Westrem- Afsnee, Sluizeken-Tolhuis-Ham, Stationsbuurt Noord, Stationsbuurt Zuid, Watersportbaan-Ekkergem en Wondelgem.

Verdeling projectgeld

Het is een bewuste keuze om een wezenlijk budget voor elke wijk te voorzien. Dankzij een basisbedrag van 150.000 euro kunnen in elke wijk wezenlijke projecten tot stand komen.

Bij de verdeling van het budget, houden we wel rekening met het aantal inwoners en met maatschappelijke kwetsbaarheid in de wijk. Zo zal het bedrag voor de Brugse Poort, dat bijna 20 000 inwoners telt, hoger zijn dan dat van de Kanaaldorpen met 2 000 inwoners. Ook wijken met aanzienlijk meer armoede of werkloosheid, krijgen dus een groter bedrag. Elke Gentse wijk zal zo tussen 150.000 en 350.000 euro wijkbudget ter beschikking krijgen.

Tijdens het **Open Gespreksforum** van 9 mei 2019 was er eensgezindheid om de grootte van het bedrag te laten variëren naargelang het soort wijk. Toch was het een bezorgdheid om aan elke wijk een bedrag toe te kennen dat wel degelijk het verschil zou kunnen maken om een project met omvang op te zetten.

Gericht naar elke Gentenaar

Met het wijkbudget nodigen we elke Gentenaar uit om mee te denken of te werken aan een betere wijk. Met een ruime en laagdrempelige communicatie zetten we in om zoveel mogelijk Gentenaars te bereiken tijdens het hele traject. In samenwerking met schepen Decruynaere zal de jeugddienst ondersteuning bieden om kinderen en jongeren te laten participeren aan het wijkbudget. In samenwerking met schepen Coddens betrekken we ouderen. We richten ons tot etnisch-culturele minderheden, mensen met een beperking, bewonersgroepen...

De stad ondersteunt

Uit de evaluatie van het burgerbudget bleek dat stadsdiensten vaak een extra mijl hebben gelopen om projecten te doen slagen. Bij het Wijkbudget willen we deze extra inspanningen ondervangen door ruimte te voorzien bij de stadsdiensten. Zo kunnen zij actief meewerken aan haalbare, sterke projecten. We trekken hiervoor ook 250.000 euro uit, onder andere om de expertise binnen de mobiele ploeg van stadsmedewerkers in te schakelen voor het wijkbudget.

Projecten verduurzamen

Projecten kunnen uiteraard rekenen op steun en hulp bij de effectieve realisatie. Een droom in daad omzetten klinkt goed, maar er staan vaak wetten en regels in de weg. Die verzuchting hoorden we ook vaak bij de initiatiefnemers van het burgerbudget. Daarom willen, op weg naar de projecten, ook administratieve ondersteuning bieden. We ontwikkelen daarom een incubator, die startende projecten helpt doorgroeien naar zelfstandigheid. (zie deel 2)

Actie   Wijkdialogen

Met het wijkbudget geven we meer dan ooit het woord aan de Gentenaars. Daarom staat bij het Wijkbudget de wijkdialoog centraal. Die vertrekt vanuit een analyse van de wijk, het wijk-DNA. Die analyse is gemaakt op basis van de laatste cijfergegevens, bevindingen uit de Stadsmonitor-bevraging en verzamelde signalen over de ruimtelijke en sociale leefbaarheid van de wijken. Van daaruit denken we samen na over wat er ontbreekt in de wijk, of wat net een grote meerwaarde zou geven. Van bij het begin, maar ook bij elke verdere stap, zijn de bewoners aan zet.

Dialoog op maat van de wijk

De dialoog over wat nodig is in de wijk, maken we samen met de bewoners. Dat kan op een klassieke manier, met een avondvergadering, maar er kunnen ook wandelingen in de wijk plaatsvinden, er kunnen één-op-ééngesprekken, belondes om mensen te polsen naar noden in de wijk of naar ideeën. We letten er vooral op om niet enkel tot bij mensen te geraken die uit zichzelf deelnemen aan een wijkdialoog. De wijkregisseurs zoeken geschikte manieren om zo breed mogelijk de wijk te betrekken bij het wijkbudget.

Hoe de wijkdialoog vorm krijgt, kan in elke wijk verschillen. We experimenteren met een geloot burgerpanel in Drogen en Muide-Meulestede en zoeken ook andere methodieken om inspraak te organiseren. Op een centrale plek in de wijk tonen we alle ideeën, om discussie mogelijk te maken en de ideeën te verfijnen om uiteindelijk samen projecten te realiseren.

De dialoog is er één tussen de wijkbewoners, maar ook met bewoners en het stadsbestuur.

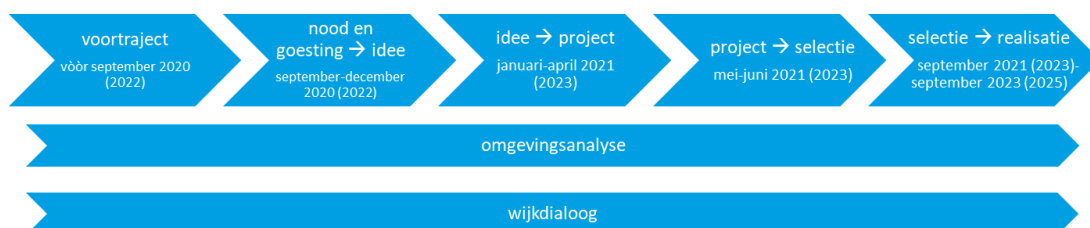
Extra begeleiding bij mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie

We kijken naar sleutelfiguren in de wijk, formele en informele bewonersgroepen, maar ook naar armoedeverenigingen, jeugdorganisaties... Zij kunnen met hun netwerk aan de slag, kunnen hun tijd nemen om het wijkbudget toe te lichten en zo ondersteuning op maat bieden. In de eerste ronde is er bijvoorbeeld ondersteuning voor Sivi die mensen in maatschappelijk kwetsbare positie begeleiden aan Scheldeoord, Samenlevingsopbouw die aan de slag gaat met mensen die wonen in de Scandinaviëblokken of Cirq die in de Dampoortwijk zich richt tot de Bulgaarse gemeenschap.

Dialogokamer

Het Wijkbudget krijgt begeleiding van een 13-koppige dialogokamer die in gesprek gaat met alle betrokkenen, externe proces- en kwaliteitsbewaking doet en het college adviseert over de voorgestelde projecten en selectiemethodes.

De Dialogokamer bestaat zowel uit mensen met een academische achtergrond, mensen uit het ruime middenveld en experts en ervaringsdeskundigen in participatie en burgerbudgetten.

2.2. Naar een integraal wijkbeleid

Samengevat

- We hebben een goed beeld op wat er leeft en nodig is in elke wijk. Daardoor zijn plannen voor de wijk goed op elkaar afgestemd. Het wijkteam stuurt dit aan, in dialoog met bewoners en partners.
- We communiceren duidelijk naar verschillende doelgroepen over de wijk. We zorgen dat het duidelijk is bij wie je als bewoner terecht kan in de wijk met vragen of ideeën.

Een stad op mensenmaat met leefbare wijken begint bij de betrokkenheid van bewoners en partners. Van de binnenstad tot Sint-Denijs-Westrem-Afsnee, van Rabot tot Mariakerke. Door constant de wisselwerking te zoeken tussen de stadsorganisatie en de leefwereld van Gentenaars in de wijken, maken we samen sterkere wijken.

Onze Stad heeft een traditie van nabije dienstverlening, in de wijken, dichtbij de burger. Veel ambities uit het bestuursakkoord gaan verder op dat élan: participatie-instrumenten op wijkniveau, uitbouw van volwaardige wijkkantoren, wijkmagazines, buurtgericht beleid voor stadsontwikkeling, nieuwe wijkparken, wijkgerichte deelpunten voor materiaal, kleine wijkmarkten met lokale producten, uitbreiding van de wijkgezondheidscentra, de inzet op veilige wijken... zijn slechts enkele voorbeelden.

Tegelijk blijft de wijk in beweging en ontstaan nieuwe noden en ideeën. Integraal wijkbeleid voeren -op de drie bovengenoemde uitgangspunten- betekent dat we plannen maken vanuit een allesomvattende aanpak voor elke wijk en steeds in dialoog met bewoners en partners.

Actie Een team regisseurs met de voeten stevig in de wijken

Sociale regisseurs en wijkregisseurs hebben de voorbije jaren een grote rol gespeeld in de Gentse wijken. Vanuit signalen uit de wijk zoeken sociale regisseurs hoe het samenleven in de wijken beter kan. Dat doen ze door de samenwerking tussen de diensten en organisaties in de wijk op elkaar af te stemmen en te versterken. Wijkregisseurs maken in elke wijk de verbinding tussen burger en het beleid, tussen leefwereld en systeemwereld. Zij werken aan alle thema's die betrekking hebben op

het samenleven en maken participatie over het gebruik van de publieke ruimte mogelijk. De inzet varieert logischerwijs van wijk tot wijk.

Beide rollen zijn sterk met elkaar verweven en in de praktijk overlappen ze vaak. Om de impact van een regisseur eenduidiger en scherper te maken in de wijk, vormen sociale regisseurs en wijkregisseurs voortaan één team. Dit team zal een cruciale rol spelen in de realisatie van een integraal wijkbeleid, de werking van de wijkteams en de succesvolle uitrol van het wijkbudget.

Tegen het voorjaar van 2021 staat de volledige rolverdeling en samenwerking tussen sociale en wijkregie op scherp.

Actie Een wijkteam op maat van elke wijk

Een wijkteam kent de uitdagingen, de kansen, het netwerk, ... en adviseert de stad over de prioriteiten voor die wijk. Zo is er vlot uitwisseling over problemen of initiatieven. Regisseurs staan met beide voeten in de wijk en ze hebben veel contacten met stadsdiensten, met andere partners en met bewoners. Zij bouwen een wijkteam -een lichte en werkbare uitwisseling- van buurtwerkers, straathoekwerkers, antennewerkers van de Lokale Dienstencentra, buurtsport, wijkpolitie, gemeenschapswacht, coördinator brede school, welzijnsbureau OCMW... Ook nieuwe of klassieke middenveldorganisaties, bewonersgroepen of handelaars in de buurt kunnen worden betrokken bij het wijkteam. De samenstelling gebeurt op maat van de wijk.

In 2019 zijn pilootprojecten opgestart in Watersportbaan-Ekbergem, Drogen, Brugse Poort en Dampoort-Sint-Amandsberg. Van daaruit trekken we lessen en vertalen we de aanpak naar de andere wijken.

Actie Gerichtere wijkcommunicatie

De diversiteit van de 25 Gentse wijken vraagt een diverse aanpak op vlak van communicatie. Momenteel bestaan er al nieuwsbrieven per wijk of Uit in je Buurt. De Dienst Beleidsparticipatie onderzoekt samen met de Dienst Communicatie hoe de kwaliteit van de wijkcommunicatie beter kan. Ze bekijken ook hoe ze die communicatie kunnen aanpassen aan verschillende doelgroepen in de wijk. Voor inwoners van de wijk gaan we helder en proactief communiceren bij wie ze in de wijk terecht kunnen.

Actie Een DNA van elke wijk optekenen en delen

Vanuit de werking in en met de wijken, hebben we al veel en diverse signalen over elke wijk. Die kennis komt uit middenveldorganisaties; uit de ervaring van buurtwerkers, welzijnswerkers en straathoekwerkers; en door samenspraak met bewoners, ondernemers en andere partners. Dat gaat over het samenleven, maar ook over parken of pleinen, over dienstverlening, ontmoeting, culturaanbod, scholen, enzovoort.

Die signalen, aangevuld met nieuwe bevragingen waar dat nodig is, met de laatste cijfergegevens, bevindingen uit de Stadsmonitor-bevraging en een kwalitatieve analyse van de ruimtelijke en sociale leefbaarheid van de wijken, vormen het wijk-DNA. Gentenaars krijgen zo zicht op interessante gegevens over de wijk en haar bewoners of wat de plannen zijn die op stapel staan.

Het wijk-DNA is een relevant vertrekpunt om samen na te denken over de noden en kansen van de wijk. Van daaruit kan het wijkteam een gepaste aanpak uitwerken of kunnen bewoners inspiratie vinden voor ideeën, onder andere in het kader van het wijkbudget. We bekijken gaandeweg hoe dat

loopt, of er nog bijsturing nodig is en tegelijk passen we het wijk-DNA steeds verder aan. Zo delen we onze kennis snel met partners en bewoners en zoeken we naar wat werkt in de wijk.

Een intense samenwerking tussen Dienst Data en Informatie, onder bevoegdheid van de burgemeester en Dienst Beleidsparticipatie, sociale regie en Dienst Ontmoeten en Verbinden, maakt dat het wijk-DNA vanaf het najaar 2020 door iedereen te raadplegen is op hoeveelin.stad.gent/wijken.

Actie Snel schakelen in de wijken

De uitdagingen per wijk kunnen op korte of lange termijn wijzigen afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen. Om snel te kunnen schakelen is gecoördineerde actie nodig. Daartoe zijn de wijkteams goed geplaatst.

Voor het eerst, voorzien we jaarlijks 250.000 euro, of gemiddeld 10.000 euro per wijk, om in de wijken snel in te spelen op actualiteit of om kansen te geven aan frisse initiatieven. Bedoeling is om jaarlijks de inzet van de middelen te herbekijken en na te gaan of het initiatief op eigen benen verder kan of van een andere instantie structurele ondersteuning kan krijgen. Zo komt er opnieuw ruimte om op nieuwe tendensen of kansen in te spelen.

Tegelijk stimuleren we met deze middelen ook opportuniteiten om innovatief met partners in de wijken aan de slag te gaan. Het kan gaan over partnerschappen met organisaties uit de social profit, vzw's, sociale ondernemers, die snel op een veranderende context kunnen inspelen. Of die daar aanwezig zijn waar stadsdiensten en OCMW zelf te weinig kunnen inzetten.

2.3. Buurtwerk in de 19^e-eeuwse gordel

Samengevat

- De Stad zet in op stedelijk buurtwerk. Onze buurtwerkers zorgen voor ontmoeting en verbinding, in wijken waar dat moeilijk vanzelf komt. Buurtwerk versterkt de sociale samenhang in de buurt, vooral in de buurten in de 19^e-eeuwse gordel.
- In de buurten werken we vanuit 'sociale kruispunten', plaatsen waar verschillende bewoners of groepen om diverse redenen graag komen. Dat kan een buurtcentrum zijn, maar even goed een plein, een leefstraat, een andere ontmoetingsruimte...
- We werken samen met veel partners en vrijwilligers om mensen samen te brengen in de wijken: op repaircafés, buurtfeesten, nieuwjaarsactiviteiten, leefpleinen...
- De Stad ondersteunt opbouwwerk in verschillende Gentse wijken en stadsbreed. Opbouwwerk focust vooral op de sociale grondrechten van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie.

Dat mensen elkaar vinden, dat ze betrokken zijn in organisaties en dat Gentenaars zich engageren, er zijn voor elkaar of hun stem laten horen: het zorgt er allemaal voor dat mensen zich beter voelen en dat de samenhang in de wijken verbetert. In onze stad met een grote culturele en socio-economische diversiteit is het werken aan sociale cohesie of samenhang niet altijd vanzelfsprekend.

Niet iedereen heeft de tijd of de mentale ruimte om initiatief te nemen tot ontmoeting of eraan deel te nemen. Bovendien zijn heel wat Gentenaars eenzaam. Er bestaan gelukkig veel initiatieven of gemeenschappen die voor ontmoeting zorgen, maar zij zijn niet altijd onderling met elkaar verbonden.

De Stad zet daarom in op stedelijk buurtwerk dat vooral de eerste stap van ontmoeting en verbinding mogelijk maakt, waar dat moeilijker vanzelf komt. Buurtwerk versterkt de sociale samenhang in de buurt, vooral in de buurten in de 19^e-eeuwse gordel. Met die gerichte inzet op een sterker sociaal weefsel, willen we ook het werken op de andere uitgangspunten, de toegang tot grondrechten en de herverdeling van de publieke ruimte, sneller bespreekbaar maken.

Om de sociale cohesie te versterken spelen we in de eerste plaats in op het gedrag van en de netwerken tussen mensen. Mensen zoeken elkaar om verschillende redenen op: voor een babbel, gezelschap, zorg voor elkaar of omdat ze samen aan een project werken. Meer **netwerken** – en hun onderlinge uitwisseling- zorgt voor een betere samenhang in de buurten.

Buurtwerkers en regisseurs brengen **de dialoog** op gang over het speelplein, de wijk, maar ook over de waarden en normen in de samenleving. Mensen vertrekken vanuit verschillende waarden, hanteren verschillende normen, en vormen een oordeel over de ander. In de superdiverse stad die Gent is, streven we naar een conviviaal samenleven van alle Gentenaars waarbij we spanningen en conflicten in dense buurten erkennen en daar rekening mee houden. Daarom is dialoog essentieel, zeker wanneer spanningen ontstaan. In zo'n respectvol gesprek is er steeds ruimte voor tegenspraak.

Ten slotte is er de beleving, **'binding' voelen** met de wijk: als mensen zich goed voelen in de buurt, er trots op zijn, zich ermee identificeren, dan vertaalt zich dat meestal in het vertrouwen dat mensen hebben in hun burens, en in de overheid. En dat komt opnieuw het sociale weefsel ten goede.

2.3.1. Buurt- en opbouwwerkers dichtbij de mensen

Actie   Stedelijke buurtwerkers: professionals op de eerste lijn

In Gent kiezen we ervoor om **stedelijke buurtwerkers** in te zetten om het sociale weefsel op de meest kwetsbare plaatsen in de stad te verbeteren. Zij geven er initiatieven een duw in de rug om mensen bij elkaar te brengen. De publieke ruimte of toegang tot grondrechten kunnen die initiatieven versterken. Bovendien organiseren ze zelf activiteiten waar deze minder spontaan ontstaan. Daarbij zetten ze in op (h)erkenning, ontmoeting tussen bewoners en verbinding tussen groepen. Een dergelijke aanpak kan pas succes hebben wanneer de buurtwerker kennis heeft van de buurt en er tussen de bewoners, groepen en organisaties vertrouwen is gegroeid. Onze buurtwerkers zijn een bekend gezicht in de buurt, aanwezig en aanspreekbaar in de straten. Ze zetten zich vooral in voor kwetsbare groepen, proberen mensen te bereiken door huisbezoeken, doen aan voedselbedeling in tijden van nood... Ze houden zo goed mogelijk voeling met de bewoners, kennen de partners en netwerken in de buurt, horen wat er leeft en versterken het weefsel.

Andere eerstelijns werkers - zoals buurtsport, straathoekwerk, bibliotheekmedewerkers, brede scholen of de gemeenschapswachten - werken in de buurt en beïnvloeden die mee. Ook bewoners(groepen) die zelf initiatief nemen, versterken de dynamiek in de buurt. Een buurtwerker, voor wie de sociale cohesie de hoofdtaak is, zal uitgebreid met hen afstemmen.

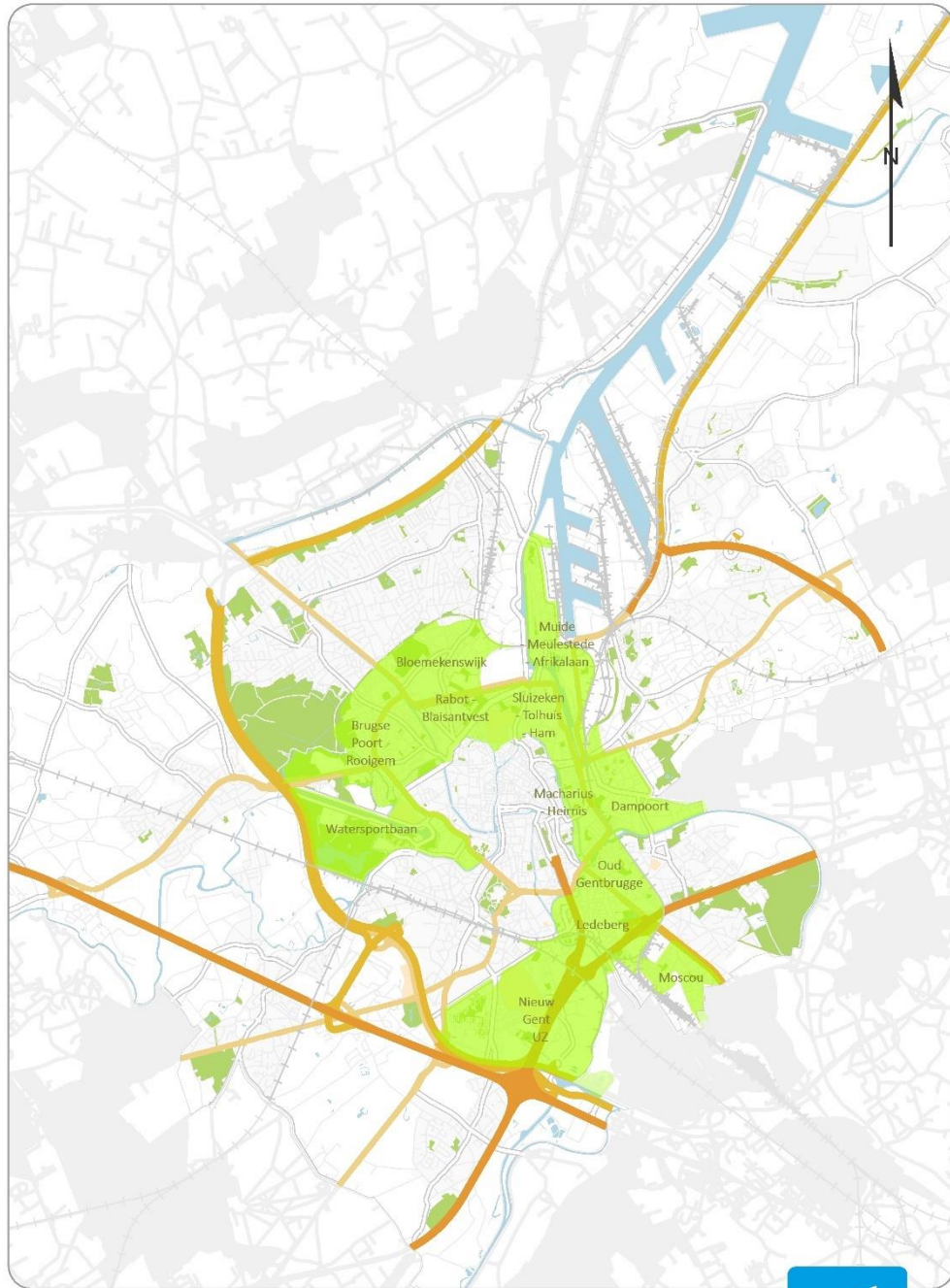
Actie   Buurtwerk in de wijken is wendbaar en gericht

Het stedelijk buurtwerk zetten we in binnen **de 19^e-eeuwse gordel**. Dienst Ontmoeten en Verbinden bepaalt op basis van objectieve parameters, zoals de kansarmoede-index, de index samenleven en een set indicatoren op vlak van sociale cohesie, en op basis van signalen en kennis van terreinwerkers, waar buurtwerkers aan de slag gaan.

Buurtwerkers vind je meestal **op of rond een 'sociaal kruispunt'** in de buurt. Dat is een plek waar mensen met verschillende achtergrond met elkaar in contact kunnen komen, waar wegen elkaar letterlijk en figuurlijk kunnen kruisen. Sociale kruispunten kunnen zowel pleinen, parken als winkelstraten zijn, of gebouwen zoals een winkel, buurtcentrum of tijdelijke invulling. Zo werkt een buurtwerker vanuit de tijdelijke invulling in de Meubelfabriek in de Brugse Poort.

Specifieke aandacht gaat ook uit naar inzet op **sociale woningconcentraties**. Dat zijn niet zomaar woningen naast of boven elkaar, maar mini-samenlevingen met diverse bewoners, die zich vaak in een kwetsbare maatschappelijke positie bevinden. Uit aanbevelingen van de Taskforce Wonen (overleg van de Stad met middenveldactoren) klinkt de nood aan inzet op zowel de kwaliteit van de sociale woningen als op een verbeterde woonomgeving. Dat laatste vraagt een inspanning op meerdere domeinen, waarbij ook het sociale weefsel prominent naar voor komt. Samen met schepen van wonen Heyse hebben we bij dense sociale huisvestingsprojecten verhoogde aandacht om te investeren in ontmoetingsmogelijkheden, gaande van het kleine ontmoeten tot (toeleiding tot) activiteiten in of rond de sociale woningen.

Inzet buurtwerkers van de Dienst Ontmoeten en Verbinden

 (delen van) aandachtswijken waar buurtwerkers actief zijn

opmaak okt 2020
Dienst Data & Informatie

Actie   Opbouwwerk

Naast buurtwerk, ondersteunt de Stad ook het **opbouwwerk** van Samenlevingsopbouw. Waar buurtwerk zich vooral focust op de versterking van het sociale weefsel door ontmoeting en verbinding in de buurt, zet het opbouwwerk in op de drie sporen: toegang tot grondrechten, ruimte publiek maken en een sterk sociaal weefsel. Samenlevingsopbouw heeft daarbij veel nadrukkelijker de taak en expertise om emancipatorisch tewerk te gaan.

Daarnaast blijft een buurtwerker werken vanuit de stadsorganisatie, draagt die beleidslijnen uit en zal signalen uit de buurt ook snel kunnen doorgeven bij andere diensten. Een opbouwwerker werkt vanuit de visie en missie van Samenlevingsopbouw en zal de impact van de stadskeuzes vanuit een autonome positie kunnen aankaarten.

We kiezen ervoor om zowel op stedelijk buurtwerk als op (basis)opbouwwerk in te zetten. Daarmee hebben we eigen medewerkers om extra in te zetten op het ontmoeten en verbinden waar de nood hoog is. Opbouwwerk kan aanvullende dynamieken op gang brengen om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie te werken op grondrechten. Vanuit haar autonome positie in het middenveld en op basis van haar samenwerking op het terrein kan ze de Stad uitdagen wat (de impact van) haar keuzes in de wijken betreft.

Om dit opbouwwerk te realiseren heeft de Stad Gent een structurele samenwerking met vzw Samenlevingsopbouw.

2.3.2.   Het kleine ontmoeten faciliteren

Om te vermijden dat mensen vreemden blijven voor elkaar moet men de anderen eerst (h)erkennen. Onderzoeksters Ruth Soenens en Talja Bokland, stellen dat zich thuis voelen in de buurt en vertrouwen hebben in de leefomgeving voortkomt uit 'kleine ontmoeting': de alledaagse regelmatige contacten in de winkel, op de bus of aan de schoolpoort. Mensen herkennen elkaar, praten over koetjes en kalfjes en vormen zich zo een beeld van die andere.

Actie   Het kleine ontmoeten mee mogelijk maken

Buurtwerkers hebben er in hun dagelijkse activiteiten oog voor om bewoners in contact te brengen met elkaar of om hen toe te leiden naar bestaande (formele of informele) netwerken. Buurtwerkers en partners in de wijk, zoals Samenlevingsopbouw, Bij Pino, Toreke, Kaffie is Kaffie... werken hieraan door acties zoals huisbezoeken, informatiemomenten of laagdrempelige activiteiten in de buurt.

In mei 2020 moest de **Dag van de Buren** zich heruitvinden om mensen coronaproof te kunnen bijeenbrengen. Er werden vlaggen gehangen in de buurten en een bonte buurtgroep fietste door de straten, nodigde buren uit om vanop hun dorpel mee te luisteren naar de muziek en op papiertjes hun dromen voor de buurt te delen.

Actie   Corona doet ontmoeten 'vanuit uw kot'

In het voorjaar van 2020 is met de coronacrisis deze basiswerking onder druk komen te staan. 'Blijf in uw kot' was een advies dat de strop legde rond het kleine ontmoeten. Zeker bij eenzame Gentenaars was het een extra zware periode. Buurtwerkers hebben zich moeten heruitvinden: huisbezoeken, infomomenten of laagdrempelige acties in de buurt konden niet plaatsvinden. De

kerntaak - mensen uit hun kot halen om anderen te ontmoeten - ‘vervelde’ en werd mensen in hun kot bereiken en hen van daaruit in contact brengen met elkaar.

Zo hielden buurtwerkers nauw contact met mensen die nog sterker geïsoleerd geraakten. Ze belden hen bijvoorbeeld regelmatig op, of ze brachten bereide maaltijden aan huis van de meest kwetsbare bewoners. Ook zagen we nieuwe manieren van verbinding, vaak in samenwerking met partners of buurtbewoners. Er waren er yoga-lessen aan de sociale woontorens, zodat bewoners vanaf hun balkon kunnen meedoen, balkonbingo’s of de radio-uitzendingen aan de sociale woningen bij de Watersportbaan of Nieuw Gent.

Deze ongewone manier om mensen in contact te brengen, heeft tot nieuwe dynamieken geleid in de buurt. Zeker nu Gentenaars door corona sterk worden uitgedaagd om elkaar te ontmoeten, zullen we dit soort experimenten sterk blijven aanmoedigen. We doen daarvoor een beroep op het budget dat is voorzien om snel te schakelen in de wijk (250.000 euro) en heroriënteren in 2020 een deel van het budget dat is voorzien voor initiatieven van Samen Aan Zet (zie verder).

2.3.3. Een sterk sociaal buurtnetwerk

De buurt is een netwerk van bewoners, groepen, vrijwilligers en professionele krachten. Om mensen bijeen te brengen, verbindingen te leggen en elkaar te begrijpen heeft iedereen elkaar nodig. Buurtwerk doe je niet alleen, maar samen met vele stadsdiensten en partners die elk vanuit hun kennis en ervaring de samenhang in de buurt verbeteren.

Actie Meer dan ooit werken vanuit partnerschap

We werken zoveel als mogelijk samen met de plaatselijke partners, zoals de moskee, buurtwinkel of -café, brede school of Lokaal Dienstencentrum, kinderopvang die elk ook hun eigen uitgebreid netwerk hebben.

De samenwerking met partners kan eenmalig gebeuren voor een buurtfeest of activiteit, of zeer diepgaand zijn zoals Kaffie is Kaffie vzw die in de buurtvoorziening in Gentbrugge een aanbod uitwerkt met en voor de buurt. Samenwerken kan met organisaties die in verschillende wijken actief zijn, zoals Samenlevingsopbouw in Watersportbaan, Rabot of Ledeberg, of met kleinere spelers zoals de Moester en Home Emmaus in Ledeberg. Het aanbod van bewonersgroepen versterkt de buurt, zoals dat van de Buren van de Abdij en Hand-in-Hand (Macharius), het Trekwegcomité, Kollekasteel vzw, Kwasa Kwasa, Cabane Banane... Informele bewonersgroepen kunnen de handen uit de mouwen steken op een buurtfeest of gebruik maken van de buurtinfrastructuur.

Buurtwerk zal zo goed mogelijk partners in de buurt opzoeken en waar dat kan hun werking versterken. Op basis van het traject met het middenveld (zie verder) zullen we ook de nood per wijk bekijken en onderzoeken we of er partnerschappen zijn die we verder financieel moeten versterken.

Actie Repaircafés helpen om de digitale kloof te dichten

Onder de noemer “Gent Repareert, dat ’t weer marcheert” zijn repaircafés bijeenkomsten waarbij een pool van vrijwillige reparateurs defecte apparaten, fietsen of kapotte kledingstukken herstellen tegen een minimale bijdrage. Een repaircafé zorgt voor een ongedwongen en positieve sfeer, er ontstaan spontane babbels en soms ook nieuwe netwerken in de wijk.

Bovendien doen de vrijwilligers hun uiterste best om de kapotte stuks te herstellen. Voor (minder kapitaalcrachtige) bezoekers is het vaak een kopzorg minder om geen uitgave aan nieuw materiaal te moeten voorzien.

De repaircafés worden ondersteund door de Dienst Ontmoeten en Verbinden, de Lokale Dienstencentra, onder bevoegdheid van schepen Coddens en IVAGO, onder bevoegdheid van schepen Van Braeckevelt. Ondersteuning gebeurt logistiek (transport van materiaal, locatie), communicatief (aankondigingen) en de Stad voorziet vrijwilligersbegeleiding. Voor de komende jaren willen we de werking verder versterken.

Corona

Ten tijde van de (eerste golf van de) coronacrisis in het voorjaar van 2020 herstelden de IT-reparateurs honderden laptops en gsm's die nadien ter beschikking zijn gesteld aan kwetsbare gezinnen. De repaircafés werden daarbij tijdelijk ondersteund door Dienst Ontmoeten en Verbinden, Digipolis, het Departement Sociale Dienstverlening, het Solidariteitsfonds¹ en Ivago.

Om de inzameling en herstellingen in de toekomst structureel verder te zetten met de vrijwilligers van de repaircafés hebben we extra versterking voorzien, waarmee we -

- de reparatie van laptops voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie verderzetten en organisatorisch omkaderen
- de werking van de repaircafés verbreden: welke partners kunnen betrokken worden, hoe is een atelierwerking mogelijk...
- een werking opzetten waarbij vrijwilligers ook gezinnen in een kwetsbare positie kunnen begeleiden bij het gebruik van het materiaal, naar het voorbeeld van het netwerk van *computerbuddies* in de Open Huizen.

¹ Het Solidariteitsfonds is een initiatief dat is ontstaan in de (eerste golf van de) coronacrisis om de meest kwetsbare Gentenaars te ondersteunen die door de crisis hard zijn getroffen. Organisaties achter dit fonds zijn en Hart Voor Vluchtelingen VZW, Werkgroep Vluchtelingen Gent VZW, Hand in Hand Gent, WoonGift Gent VZW, VZW De Tinten, Victoria Deluxe VZW, De Rode Lotus, VZW De Sloep, LetsSaveFood Gent, Buurtwerk Muide Solidair, Refu Interim, Enchanté en VOEM VZW

Actie Straatambassadeurs verwelkomen inwoners

Straatambassadeurs zijn vrijwilligers en buurtbewoners die een nieuwe inwoner persoonlijk verwelkomen in de buurt. Zo heeft een nieuwe buurtbewoner heeft een aanspreekpunt én mogelijk ook een link naar een netwerk in de buurt.

Op maat van de buurt ontwikkelen en begeleiden we netwerken van burens die zich engageren om in hun straat nieuwe inwoners gastvrij te onthalen. De vrijwilligers komen regelmatig samen en krijgen begeleiding door de buurtwerker(s).

Vandaag zijn er straatambassadeurs in Ledeberg en Sluizeken–Tolhuis–Ham. In Rabot gingen ‘de Blickevangers’ eind 2019 van start. In de komende jaren zetten we in alle wijken in de 19^e-eeuwse gordel een werking van straatambassadeurs op.

Actie Buurtfeesten, samen met de buurt

De ervaring van buurtwerkers leert dat de mate waarin bewoners zich met hun wijk verbonden voelen, verhoogt wanneer ze het gevoel hebben dat er veel activiteiten in de buurt plaatsvinden. Zelfs wanneer men hier zelf niet aan deelneemt.

In een aantal wijken is een groot buurtgevoel aanwezig, zoals in Ledeberg of de Brugse Poort, of Drogenen. Elk jaar zijn er in vele buurten eindejaarsevenementen en buurtfeesten; die brengen mensen samen vanuit de ganse buurt. Het zijn momenten om de verbondenheid met de buurt te versterken.

Deze evenementen zetten we verder, maar wat er gebeurt laten we meer bepalen door de buurtbewoners zelf. Dienst Ontmoeten en Verbinden legt meer initiatief bij de bewoners, organisaties of vrijwilligersgroepen in de buurt en speelt daarin wel zijn of haar ondersteunende rol. Concreet betekent het dat:

- de buurtwerker bekijkt, in samenspraak met initiatiefnemers, of activiteiten van andere buurtpartners, zoals een braderie, iftar of schoolfeest kunnen worden ‘opengetrokken’ naar de buurt;
- buurtfeesten of nieuwjaarsrecepties ook samen met partners in de buurt vorm krijgen. Ook waar het feest plaatsvindt, kan wisselen. Samen met partners en bewoners wordt gezocht naar telkens andere plaatsen, zodat (andere) partners eens meer in de schijnwerpers staan en er ook andere groepen of bewoners hun weg vinden naar een buurtfeest.

In afstemming met Dienst Evenementen en Feesten, onder bevoegdheid van schepenv Storms, bekijken we ook hoe het materiaal voor buurtfeesten (tafels, stoelen, ...) eenvoudiger kunnen worden aangevraagd.

In de **Bloemekenswijk** slaan een tiental buurtorganisaties en de buurtwerker de handen in elkaar voor de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie. Medewerkers van het OCMW bakten pannenkoeken, het wijkgezondheidscentrum zorgde voor gezonde mocktails, bewonersgroep Petrecere romaneasca verweende iedereen met zelfgemaakte Sarmale, de dekenij kookte soep, enzovoort.

De samenwerking zorgt voor een divers en heerlijk aanbod én brengt mensen bij elkaar vanuit verschillende groepen. In 2019 vonden meer dan 800 -en voor erg verscheiden-buurtbewoners de weg naar de tent op het Van Beverenplein!

Buurtfeesten in coronatijden

Buurtfeesten brengen buurtbewoners bij elkaar en zijn fijne momenten om elkaar en de werkingen in de buurt te leren kennen. Tijdens de zomer van het coronajaar 2020 moesten we het aantal buurt evenementen flink terugschroeven. Het aantal mensen dat kon samenkomen werd beperkt, de toegang tot pleinen of straten was niet vrijblijvend en ook de afspraken over hygiëne waren ongezien. Bij de afweging is telkens gekeken of de veiligheid kon worden gegarandeerd, of er een aangename manier te vinden was om te praten en te spelen.

Actie   Vrijwilligers versterken in de buurten

Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel om de samenhang in de buurt te versterken. Ze hebben elk hun netwerk in de buurt en kunnen vaak brugfiguren zijn om een groep te bereiken. Vrijwilligerswerk helpt ook in de strijd tegen eenzaamheid: het betekent voor veel mensen ook een fijne babbel, gezelschap en een zinvolle activiteit in de dag.

- Honderden vrijwilligers engageren zich vandaag al voor hun buurt. Er zijn veel uiteenlopende taken die ze daarbij opnemen. Ze dragen bij om Open Huizen aangenaam en laagdrempelig te maken, er zijn vrijwilligers die samen koken in een buurtkeuken, ze beheren moestuintjes, geven de planten water in het buurtcentrum, ... Er is een aanbod voor zeer uiteenlopende interesses en mogelijkheden. Vaak zijn vrijwilligers ‘brugfiguren’ om een bepaalde groep in de buurt te bereiken.
De vrijwilligers in de buurt krijgen verder ondersteuning en vorming, in nauw overleg met het vrijwilligerspunt. (zie Beleidsnota Welzijn en Gelijke Kansen). Een ondersteuning op maat, ook naar kwetsbare groepen, is daarbij cruciaal.
- Een groep vrijwilligers die samen initiatief wil nemen maar de organisatorische draagkracht mist of steun kan gebruiken, krijgt ondersteuning van buurtwerk.

Actie   Complementaire wijkmunten

De wijkmunt 'Torekes' van Samenlevingsopbouw blijft een internationaal praktijkvoorbeeld. Lokale munten stimuleren de Stad, bewoners, organisaties, ondernemers om mee werk te maken van de wijk. Met de wijkmunten zetten we in op de leefbaarheid van de buurt, het opbouwen van sociaal kapitaal, het stimuleren van buurteconomie... Verschillende lokale organisaties ondersteunen de deelnemers. En de lokale handel krijgt, als populaire plek om de wijkmunten uit te geven, meer klanten over de vloer. Jaarlijks betekenen de Torekes bijvoorbeeld een financiële injectie van 25.000 euro.

Uniek aan de Gentse wijkmunten is de opzet om de samenhang in de wijk te versterken. De Torekes in Rabot of de Pluimkes in Ledeberg brengen mensen met elkaar in contact en stimuleren nieuwe initiatieven in de buurt. Niet alleen geeft de wijkmunt een waardering voor de geleverde prestaties, ze geeft de buurt ook (opnieuw) extra 'schwung', door ze te verzilveren bij buurtinitiatieven of handelaars.

De impact van de wijkmunten op de sociale wijkdynamiek, niet in het minst voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie, is door verschillende studies al aangetoond. Mensen worden zich bewust van wat ze delen (lokaal winkelen, de nood aan meer groen in de buurt, properheid...) én de deelnemers aan het systeem kunnen zich meer permitteren. Ook in het armoedebeleidsplan van schepenen Coddens worden de complementaire munten aangehaald als voorbeeld voor zinvolle dagbesteding.

De wijkmunten in Rabot en Ledeberg hebben elk hun waardevolle dynamiek in de wijk op gang gezet die kan verderlopen. Vanaf 2021 starten we ook een wijkmunt op maat van de Brugse Poort op.

Daarnaast zal het stadsbestuur ook de invoering van een (digitale) stadsmunt onderzoeken, om besteding bij lokale handelaars extra te stimuleren. Daarmee kan het lokale handelsapparaat verder ondersteund worden (zie beleidsnota Economie, onder bevoegdheid van schepenen Bracke). Bij de uitwerking van de stadsmunt, bekijken we de afstemming met de bestaande wijkmunten.

2.3.4. Sociale kruispunten in de buurt

Om de sociale cohesie in een superdiverse samenleving te versterken, zorgen we voor sociale kruispunten. Dat zijn plaatsen waar tussen mensen een gemeenschappelijk belang kan ontstaan of waar verschillende belangen kunnen samenkomen². Plaatsen waar diverse mensen of groepen mensen om diverse redenen graag komen. Een gedeelde verantwoordelijkheid voor die plaatsen waar bewoners werken, wonen of ontspannen kan evolueren tot een nieuwe vorm van verbinding en solidariteit. Door intensief in te zetten op dergelijke 'sociale kruispunten' kan er herkenning tussen mensen ontstaan. Van daaruit bouwen we verder aan ontmoeting en dialoog, met een positief effect voor de ruimere buurt.

Onze eigen buurtinfrastructuur biedt plaats om mensen te ontmoeten of om veilig thuis te komen in de buurt. Je kunt er terecht voor een kop koffie, voor activiteiten die de buurtwerker of een buurtorganisatie ineen steekt, er kan samengewerkt worden met andere sociale voorzieningen of er kunnen ook organisaties (een stuk van) hun werking uitbouwen. Door meer in te zetten op gedeeld gebruik, op een rijker aanbod vanuit verschillende partners, maken we van de eigen buurtinfrastructuur ook echte sociale kruispunten.

² Oosterlyncx S. en Schuermans N.; http://www.solidariteitdiversiteit.be/uploads/docs/bib/00325661_1.pdf.

Actie Buurtinfrastructuur in kaart

Vandaag zijn er in Gent 10 buurtcentra in de 19^e-eeuwse gordel en 20 Open Huizen (ontmoetingsplaatsen voor 55+) over het hele grondgebied. Die infrastructuur zetten we in voor open ontmoeting. Bewonersgroepen kunnen er terecht en het is een plek voor buurtactiviteiten.

De geografische ligging van deze buurtinfrastructuur is cruciaal. We stellen vast dat sommige buurtinfrastructuur niet vlot genoeg bereikbaar is. Daarnaast is er buurtinfrastructuur die net erg goed gelegen is en daardoor overbevraagd.

Tegen eind 2020 brengen we in kaart welke buurtinfrastructuur op een geschikte plek ligt, waar er potentieel zit en waar het moeilijk is om ontmoeting te organiseren. Op basis daarvan sturen we het aanbod van onze buurtinfrastructuur bij.

Actie Een rijker aanbod in de Buurtcentra

Een plaats met een speltheek, waar een soepkeuken plaatsvindt of sociale kruidenier zit: de combinatie zorgt voor een warme plek in de buurt. Een divers aanbod zorgt voor diverse groepen die hun weg vinden naar het buurtcentrum, die mogelijk ook met elkaar in contact komen.

Vandaag gebeurt er al veel in de buurtcentra, maar -mits de nodige aanpassingen aan de infrastructuur- is er nog veel ruimte om het gedeeld gebruik verder te stimuleren.

- Op verschillende locaties wordt **dienstverlening** aangeboden door bijvoorbeeld het OCMW, Kind en Gezin en de Werkwinkel. Hun cliënten worden gastvrij onthaald en aangesproken door plaatselijk buurtwerk. Buurtcentra bieden veldwerkers, hulpverleners en regisseurs een werkplek en uitvalsbasis naar de wijk. Tegelijk waken we erover dat dienstverlening vanuit het buurtcentrum op welbepaalde momenten gebeurt, zodat het buurtcentrum als een veilige plek behouden blijft.
- In **buurtsecretariaten** kunnen verenigingen en bewonersgroepen werken vanuit het Buurtcentrum en gratis gebruik maken van computer en internet, telefonie, printer en kopieertoestel. Door samen te werken in 'co-work-plekken' kunnen de verenigingen of groepen hun werking verder laten draaien, maar ontstaan ook ontmoetingen en netwerken tussen verschillende sociale partners.
Vandaag zijn er buurtsecretariaten in het buurtcentrum van Sluizeken, Rabot en Macharius. In 2021 evalueren we de werking en sturen we bij. We bekijken daarbij ook of we de werking kunnen verbreden naar andere sociale actoren (zoals de ambulante zorgverstrekkers).
- Meer dan 50 buurtverenigingen en andere partners hebben hun reeds **kantoren of stockagemogelijkheid** in de stedelijke buurtcentra.
- Talloze erkende socio-culturele verenigingen en zelforganisaties maken tegen een **goedkoper tarief** gebruik van de buurtcentra, buurthuizen, open huizen en andere stedelijke infrastructuur. Ook bewoners kunnen buurtinfrastructuur huren voor hun eigen activiteiten aan een betaalbare prijs.
- We gaan actief op zoek naar **huispartners** - organisaties die hun werking vanuit het buurtcentrum uitbouwen. Ze brengen leven in de buurtcentra en spreken hun eigen achterban aan. We denken aan buurtcentrum Lousberg en zoeken organisaties uit de buurt of sociale ondernemers.

- Samenlevingsopbouw werkt in de buurten vaak vanuit een 'STEK', hun model voor een geïntegreerde basisvoorziening tegen onderbescherming. Een stek is een verwelkomende plek voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie. Het is een plek voor vrijetijdsbesteding, mensen ontmoeten en nieuwe dingen leren. Bij problemen verwijst de stek hen door naar de juiste diensten. We bekijken hoe hun werking -zeker vanuit de toegang tot grondrechten, complementair kan zijn aan wat er in buurtcentra gebeurt.

De komst van **Kaffie is Kaffie vzw** in het voorheen stille buurtcentrum 'De Vaart' in Gentbrugge toont dat hun eigen buurtgerichte aanpak versterkend kan zijn en buurtcentra tot sterkere plaatsen in de buurt kan maken. Kaffie is Kaffie is intussen uitgegroeid tot een vaste waarde in de buurt. Het heeft van het buurtcentrum een plek gemaakt om een boek te lezen, een babbel te slaan, waar je je Nederlands kan oefenen, of waar kinderen zich uitleven in een speel- en leeshoek. Creatief geweld uit de buurt vindt er een uitweg en tegelijk is het een sociale werkplek met een job op maat voor mensen met een beperking.

Actie Een toekomst voor de Open Huizen

In onze Open Huizen, onder bevoegdheid van schep en Coddens, zorgen ongeveer 250 vrijwilligers voor een aanbod aan ontmoeting, gericht op 55-plussers. De vrijwilligersgroepen hebben elk hun eigen aanpak om een goed aanbod te verzorgen. Afgezien van het eigen aanbod heeft in Open Huizen ook dienstverlening plaats, zoals de antennewerking van de LDC's, of wordt de infrastructuur verhuurd aan derden.

Deze vrijwilligersgroepen hebben het niet makkelijk om nieuwe vrijwilligers en vooral voorzitters en penningmeesters te vinden. We zetten de nodige stappen om de vrijwilligersgroepen te versterken, door ook andere groepen of buurtbewoners te betrekken en we begeleiden hen om samen te werken aan buurtactiviteiten.

De samenwerking met buurtpartners groeit en we willen dit nog meer versterken. In heel wat van Open Huizen zijn al vaste partners gevestigd. Het merendeel van de gebouwen wordt ter beschikking gesteld aan diensten, bewonersgroepen en verenigingen. In een aantal gevallen ook aan particulieren.

Actie Gebouwen samen beheren

We zetten deze legislatuur sterker in om de werking samen met of door buurtbewoners te laten beheren. Zo willen we het aanbod nog meer op maat van bewoners maken en de drempel verlagen om er binnen te stappen. Het samen beheren vereist uiteraard ook de nodige begeleiding. Vanuit de Dienst Ontmoeten en Verbinden geeft een medewerker de verschillende sociale belangen, talenten, voorkeuren... een plek.

Bij Open Huis het Hoeveke (Handbalstraat) en de Roerstraat hebben buurtbewoners na het stopzetten van de ouderenwerking het gebruik van het gebouw opengetrokken. Daar vinden nu buurtactiviteiten plaats voor alle buurtbewoners en bezoekers. Een groep van huispartners en bewoners zet samen de programmatie uit. De huidige Open Huis-werking blijft in de toekomst deel uitmaken van het ruimere aanbod in het Buurthuis. De Stad neemt nog steeds taken op zich, zoals de schoonmaak.

Vanaf 2021 zullen het Open Huis Watersportbaan, Open Huis Botermarkt, Open Huis Robinia en Open Huis De Porre hun werking ook op die manier uitbouwen.

Actie Meer leefpleinen bij sociale woningen

Leefstraten (zie verder) zijn ontstaan om bewoners zelf de kans te geven hun straat tijdelijk te gebruiken als vrijplaats of om ze in te richten als ontmoetingsplaats. Sinds 2018 neemt de Stad, samen met buurtorganisaties, ook zélf initiatief om straten of pleinen om te vormen tot levendige ontmoetingsplaatsen met bankjes, grasmatten of spelelementen. Partners zijn er dagelijks aanwezig voor een babbel en met iets om te drinken, kijken of alles ok is,...

In de zomer van 2019 richtte de Stad twee leefpleinen in, op Sint-Baafsdorp (Macharius) en bij Borluut, sociale woningbouw aan de Watersportbaan. In de zomer van 2020 vonden ook in Nieuw Gent en de Sint-Bernadettewijk (Sleutelbloempark) Leefpleinen plaats. De komende jaren breiden we het aantal Leefpleinen uit bij andere sociale woningconcentraties.

Actie Samenwerking met bruisende plekken in de buurt

Plaatsen waar mensen elkaar vinden, waar ze zich goed voelen, ontstaan uiteraard ook vaak op initiatief van (sociale) organisaties of commerciële partners die buurtactiviteiten organiseren. We brengen die in kaart -ook buiten de 19e-eeuwse gordel- en gaan samenwerkingen aan met partners die voor de buurt het verschil maken, zoals een volkscafé, parochiecentrum, buurtwinkel of sociale kruidenier.

De stadsvernieuwingsprojecten, onder de bevoegdheid van de burgemeester, zijn een belangrijke hefboom om partners in de wijk met elkaar in contact te brengen en de samenwerking te versterken.

Bij Pino is een laagdrempelige ontmoetingsruimte in Nieuw Gent die ook ruimte biedt aan een doorgeefwinkel en een klusatelier, en bewoners kansen biedt om te leren klussen, talenten en kennis uit te wisselen en een netwerk uit te bouwen. Bij Pino is een samenwerkingsproject van KAA Gent Foundation, Samenlevingsopbouw Gent en IN-Gent en samenwerkt met heel wat buurtorganisaties en met het stedelijk buurtwerk. KAA Gent Foundation is verantwoordelijk voor de algemene coördinatie en de koffiebar.

In Rabot en de Muide vind je **vzw Toreke** en **Oud Postjen**. Hun sociale restaurants zijn ontmoetingsplaatsen in de wijk, maar ze organiseren ook evenementen voor de buurt, zoals een wijkinema, een workshop, een spelletjesavond of optredens. Daarnaast stellen zij ook hun infrastructuur ter beschikking van plaatselijke initiatieven zoals het bewonerscafé **Barabot**.

2.4. Zelfinitiatief voor ontmoeting en verbinding

Samengevat

- We vinden het fantastisch dat zoveel Gentenaars zelf initiatief nemen en ondersteunen dat daarom met meer middelen. Met Samen aan Zet versterken we initiatieven gericht op ontmoeten, samenleven en emancipatie. Wie een initiatief wil indienen kan daarbij begeleiding krijgen.
- We gaan voor meer diverse leefstraten, op meer locaties in de stad.

We kunnen sterk inzetten om bewoners bij hun buurt te betrekken, maar bovenal willen we het initiatief dat er al zit, flink stimuleren. Gentse bewoners, bewonersgroepen, burgerinitiatieven en middenveldorganisaties barsten van de ideeën en maken van Gent een bruisende stad. De komende jaren willen we de drempels nog verlagen om activiteiten te organiseren.

Actie Samen aan Zet, een laagdrempelig subsidiereglement

Van 3 naar 1

De voorbije 13 jaar konden organisatoren van buurtinitiatieven een beroep doen op de activiteitsubsidie Wijk aan Zet. De initiatieven waren gericht op het samenbrengen van mensen in de buurt. Bij de Dienst Welzijn en Gelijke Kansen waren er reglementen voor diversiteitsactiviteiten en -projecten, en voor gezondheidsprojecten. In 2019 werden de drie reglementen samengevoegd tot één breed en toegankelijk nieuw subsidiereglement, 'Samen aan Zet'. Het werd gelanceerd op 1 februari 2020.

De ontwikkeling van Samen aan Zet gebeurde door middel van een proces voor inspraak en samenwerking waarbij we aanvragers van de voorgaande reglementen vragen stelden. We verzamelden input bij adviesraden en juryleden.

Voor de subsidie Samen aan Zet trekken we per jaar 530.000 euro uit.

Wat doet Samen aan Zet?

Samen aan Zet bevordert initiatieven die **ontmoeten**, **samenleven** en **emancipatie** stimuleren. We nemen de verkokering weg (je moet niet meer per 'soort' initiatief op zoek naar het 'juiste'

subsidie reglement en het bijbehorende aanvraagformulier) en maken het administratief eenvoudiger om een subsidie aan te vragen. We stimuleren met dit nieuwe reglement ook de **betrokkenheid** en **samenwerking** tussen verenigingen en bewonersgroepen op wijkniveau. Bovendien maken we tijd vrij om aanvragers beter te begeleiden bij de opmaak van hun dossier én bij de uitvoering van hun initiatief.

2020, een bijzonder jaar

2020 was van bij de start opgevat als testjaar waarbij we gericht een aantal zaken bekijken:

- Wie vraagt aan?
- Wat gebeurt er met de middelen?
- Is er een goede verhouding tussen wijkgerichte en stadsbrede initiatieven?
- Vinden bepaalde doelgroepen, zoals etnisch-culturele minderheden of mensen in armoede, beter en sneller hun weg naar het reglement?

Op basis van dit testjaar en een grondige evaluatie met aanvragers, experts en juryleden zullen we – indien nodig – Samen aan Zet bijsturen.

De **coronapandemie** in het voorjaar van 2020 had een grote impact op de organisatoren van activiteiten gericht op ontmoeting. Ondanks de herhaalde inspanningen van initiatiefnemers kon een groot deel van de beoogde activiteiten niet plaatsvinden. In post-coronatijden willen we initiatiefnemers extra ondersteunen, door hen te inspireren met voorbeelden van andere bewoners, stadsdiensten en initiatieven in andere steden om coronaproof activiteiten op te zetten om elkaar toch te blijven vinden in de buurt.

Daarnaast besteden we een deel van het budget voor Samen aan Zet aan extra ontmoeting in de buurten. Naar aanleiding van de coronapandemie, verlengen we het testjaar met zes maanden tot half 2021.

Actie Meer Leefstraten

Van april tot oktober ontstaan er Leefstraten in de stad. Bewoners richten een deel van de straat of plaats op het openbaar domein tijdelijk in als ontmoetingsplaats. Met ondersteuning van de stad, voorzien burens bankjes, meer groen en speelplekken voor de kinderen. De straat autoluw of autoloos maken, zorgt voor een veilige omgeving voor activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden. Een Leefstraat is een open samenwerking van bewoners, buurtorganisaties, heel wat stadsdiensten en iedereen die betrokken is bij de straat. De bewoners overleggen en werken samen met de stadsdiensten om de Leefstraat mogelijk te maken.

Om tot een Leefstraat te komen, gaan initiatiefnemers langs bij alle bewoners en gebruikers van de straat om het voorstel van de Leefstraat te bespreken. Bewoners staan mee in voor zowel de inrichting als het onderhoud en doen dat in afstemming met alle bewoners van de straat. Dienst Ontmoeten en Verbinden ondersteunt en begeleidt het hele proces.

We gaan voor meer betrokken en diverse leefstraten, op meer locaties in onze stad. Vandaag zijn er een 15-tal Leefstraten per jaar. We willen naar 40 Leefstraten per jaar en vernieuwen daarbij de aanpak, met meer aandacht voor de diversiteit in de trekkersgroep en de inbedding in de buurt. We ondersteunen de initiatiefnemers om de bestaande Leefstraten te verbinden met andere initiatieven en voorzieningen in de omgeving (zoals een buurtfeest, een boerenmarkt, de school).

Actie Buurtbeheer

Gentenaars bouwen aan hun eigen buurt en zorgen mee voor een bruisend buurtleven door zelf aan de slag te gaan. Voorbeelden zijn er al genoeg te vinden: een bar openhouden in een buurtcentrum, samen werken in een moestuin of voor een straattuin zorgen.

Maar buurtbeheer kan diepgaander gebeuren. De vraag van wie de publieke ruimte is, kan partners in de wijken aan het denken en het doen zetten. Ambtenaren, bewoners, organisaties, handelaars: samen kijken ze wat er nodig is en ze slaan de hand aan de ploeg. Zo'n doorgedreven vorm van buurtbeheer vertaalt zich in een opwaardering van de omgeving en in een grotere betrokkenheid en zorg voor de publieke ruimte. Buurtbeheer versterkt ook de sociale samenhang tussen bewoners onderling en tussen bewoners met hun buurt.

De komende jaren zetten we buurtbeheer nog vaker in als methodiek. Dat gebeurt uiteraard ook in afstemming met betrokken schepenen Watteeuw, Souguir, Storms en de burgemeester.

In de wijk Rabot- Blaisantvest overlegden de Stad, opbouwwerkers en buurtbewoners samen over de inrichting van hun buurt. Bewoners kennen als geen ander hun omgeving en noden. Samen werd gedacht over, maar ook beslist over, en gewerkt aan nieuwe initiatieven in de wijk. Het **Boerenhof** werd een buurttuin voor de wijk, wijkorganisaties en vrijwilligers gaven samen hun buurtcentrum een nieuwe dynamiek onder de naam '**Bazaar Rabot**' en enthousiaste burens van Eetcafé Toreke startten een bewonerscafé '**Barabot**' in het gebouw, op een moment dat het onderbenut wordt.

---

3. Samen stad maken

Gent is een netwerk van (verenigde) burgers, verenigingen, clubs en organisaties, handelaars en ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en overheid. Daarin heeft elk zijn rol en verantwoordelijkheid, en dus ook een stem om van Gent een bruisende, solidaire en veilige stad te maken. Vertrouwen (in elkaar) is een basisvoorwaarde voor een sterk netwerk en een versterkte lokale democratie.

Maar vertrouwen in een (stads)bestuur - en bij uitbreiding de politiek - is niet vanzelfsprekend. In 2017 had gemiddeld 35% van de bevolking in de 13 Vlaamse centrumsteden vertrouwen in het stadsbestuur (Stadsmonitor 2017). Gent deed beter met 40%, maar dat betekent tegelijk dat er nog veel werk aan de winkel is. Vertrouwen krijgen, daar is geen wondermiddel voor. Het gebeurt niet met één snelle ingreep of activiteit. Het begint bij goed bestuur en transparantie, maar het is vooral het resultaat van een geheel van inspanningen die tijd vragen. Gelukkig kunnen we in Gent verder bouwen op de inspanningen van de voorbije jaren.

Willen we verder werken aan een partnerstad, waar samen stad maken de norm is, dan is de eerste opdracht om al die partners nog dichter bij elkaar te brengen: de Gentenaars, het verenigingsleven, burgerinitiatieven, onze lokale ondernemers en bedrijven, de onderwijs- en kennisinstellingen, de lokale overheid. Het samenwerken is niet alleen doel op zich, maar ook een attitude om de stad beter te maken. Wederzijds begrip en een open dialoog versterken onze stad. Ze zorgen ervoor dat elk zijn stem kan en mag laten horen. Als er ruimte is voor samenspraak én tegenspraak, dan wordt een (stads)bestuur daar beter van.

Goed besturen is daarom niet alleen goed beargumenteerd knopen doorhakken, maar ook de macht durven delen én herverdelen. Het democratisch evenwicht staat daarbij voorop: scheefgetrokken machtsverhoudingen, ook tussen burgers onderling, willen we met weloverwogen vormen van beleidsparticipatie recht trekken.

Zo willen we samen stad maken. Gent op maat van alle Gentenaars.

In het **wijkbudget** komen onze keuze voor nabijheid en voor doorgedreven participatie waarbij elke stem telt bij uitstek tot uiting.

We kiezen ervoor om een deel van het overheidsbudget van de Stad Gent 'over te dragen' naar de wijken. Wat er met de centen gebeurt, mogen inwoners en andere betrokkenen in elke wijk zelf samen beslissen. Zij kennen hun wijk het best en hebben ongetwijfeld ideeën of signalen die nodig of vernieuwend zijn.

De kern van het Wijkbudget is de **wijkdialoog**: met gedeelde kennis over de wijk, denken uiteenlopende stemmen in de wijk mee na over wat nodig is of wat de wijk beter maakt. De dialoog met het stadsbestuur en de keuze van de prioriteiten: hier is de wijk aan zet. De projecten die daar uit voortkomen zullen de zichtbare realisaties zijn. Maar minstens even belangrijk is de dynamiek die in de wijk tot stand zal komen.

Als er beslist moet worden over een aanzienlijk bedrag voor de wijk, willen we dat **elke stem telt**. Daarom doen we proactief inspanningen om mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie (zelfs vooraf) te betrekken. We kijken ook naar participatie op maat van andere groepen die zelf minder geneigd zouden zijn om deel te nemen aan 'klassieke' participatie (of dat helemaal niet zouden doen).

Het mogelijk maken van de projecten, en die afstemmen op andere geplande activiteiten of projecten van de Stad, vereist ook **binnen de stadsorganisatie** de nodige flexibiliteit. Het

vraagt een openheid van heel wat stadsdiensten om mee te denken met bewoners, met ondernemers of middenveldorganisaties, om voorstellen vanuit de wijken mee te realiseren.

Het Wijkbudget staat uitgebreid beschreven in deel 2.1.

3.1. Luisteren, praten en doen

Samengevat

- Goede communicatie is een basisvoorwaarde voor geslaagde participatie. We zetten in op heldere communicatie, zodat we alle Gentenaars kunnen bereiken.
- Verhalen over en van Gentenaars houden we bij en verspreiden we verder.
- Het is onze opdracht als Stad om op maat van een groep of project participatie te voorzien.
- Frisse Gentse initiatieven zoeken vaak oplossingen waar een overheid niet kan of mag in tussenkomen. We willen Gentse initiatieven alle ruimte geven om te proberen, om te mislukken of slagen en om verder te kunnen groeien.

Participatie behelst de verschillende manieren waarop burgers betrokken zijn bij de veranderingen in de stad en haar wijken, gaande van inspraak over samenwerken en co-creëren tot eigenaarschap. Hoe dan ook: participatie moet altijd breed en laagdrempelig zijn.

Elke ernstige vorm van participatie begint bij degelijke **informatie**. Om mee te kunnen nadenken en beslissen moet iedereen goed kunnen begrijpen wat voorligt. Goede communicatie is daarom een absolute basisvoorwaarde voor participatie en verdient dus ook de nodige zorg.

Iedereen heeft zijn of haar motivatie om al dan niet te participeren. Uit een onderzoek naar participatie in het Kunstendecreet, komen vijf sterke drijfveren bovendien: deelnemen, leren, meewerken, tegenwerken en mee beslissen. Voor deze drijfveren zien we een heel continuüm van het informeren tot het samen uitwerken of cocreëren.

Elke motivatie om deel te nemen waarderen we even zeer. Het is vooral onze taak om te zoeken naar een **aanpak op maat**, per plan, per buurt of op maat van de doelgroepen. Hoe diverser het pallet aan methodieken dat we inzetten, hoe breder de drijfveren... en hoe meer Gentenaars we kunnen bereiken en betrekken. En hoe groter ook de betrokkenheid van de Gentenaars bij hun wijk en/of de stad.

Daarom blijven we de komende jaren zoeken naar werkvormen die de juiste dynamiek in een proces, buurt of tussen groepen kunnen teweeg brengen. We stemmen daarvoor af met alle andere beleidsdomeinen, zoals armoedebestrijding, gelijke kansen, senioren, jeugd, stedelijke vernieuwing, economie, sport, mobiliteit, gezinsbeleid, ...

Door te luisteren, te praten, maar vooral ook te doen, hebben we de voorbije jaren veel **frisse Gentse initiatieven** zien ontstaan van de Gentenaars zélf. Ze maken de stad beter met creatieve vondsten. Maar ze doen meer dan dat: ze leggen terreinen bloot waarop overheid en markt tekortschieten of ze kunnen werken vanuit hun eigenheid, op een manier waartoe de overheid of markt nooit in staat kunnen zijn. De spontaan groeiende initiatieven die bij de Gentenaars leven, die verder broeden op een wijs idee, of zoeken hoe de stad of de wijk beter kan, willen we ruimte geven. Fysieke ruimte, ruimte in de regelgeving en ruimte in middelen. Zodat ze verder kunnen groeien.

Actie Heldere communicatie op maat

Goede communicatie is een basisvoorwaarde voor geslaagde participatie.

Daarom zet de Dienst beleidsparticipatie, in samenwerking met de Dienst Communicatie -onder bevoegdheid van de burgemeester-, in op communicatie die voor iedereen verstaanbaar is, de doelgroepen op maat bereikt en op tijd is.

- Bij de diversiteit aan methodieken bewaken we telkens de accurate inzet van online en/of offline communicatie, en zorgen we voor begeleiding.
- We zetten veel meer in op beelden die tekst ondersteunen, structuur geven, samenvatten of de aandacht versterken.
- Heldere taal is een aandachtspunt. Daarvoor doen we een beroep op de expertise binnen de Stad, of indien nodig op organisaties zoals Wablieft.
- Voor een communicatie op maat van specifieke doelgroepen werken we nauw samen met Dienst Welzijn en Gelijke Kansen en de Sociale Dienst.

De Zuidpoort, een vereniging waar armen het woord nemen, wijst op het belang van heldere taal en de kracht van eenvoudige illustraties. Daarnaast benadrukken organisaties voor kansengroepen het belang van het inzetten van een brede waaier aan kanalen. We willen dit advies in de praktijk brengen.

Actie Meer Raconteurs beschrijven de Gentse polsslag

Verhalen werken sterk verbindend. Ze vormen de geknipte methodiek om verbinding te maken met de vele, vaak onzichtbare en vooral diverse microgemeenschappen in Gent. Onze stad kent ondertussen een lange traditie van werken met verhalen. Gentenaars kunnen vertellen hoe ze hun stad en wijk ervaren. Die getuigenissen brengen het verhaal van de stad, verbeelden hoe divers we zijn en zijn interessante signalen voor het stadsbestuur.

De geest van co-creatie trekken we ook door in het werken met verhalen. *Raconteurs*, 35 vrijwillige wijkreporters, werken rond stedelijke thema's die ze zelf aanreiken of die door de Stad worden aangebracht. De verhalen en getuigenissen worden permanent ontsloten via het online, interactieve verhalenplatform www.raconteurs.gent. We bekijken hoe we de verhalen nog meer kunnen verspreiden.

- We willen de Gentse Raconteurs gericht inzetten om vast te krijgen hoe we omgaan met **stedelijke uitdagingen** (verdichting in de 20ste eeuwse gordel, kwaliteitsvol wonen, ...) en nieuwe verhalenprojecten opzetten **op plaatsen in de stad die in volle verandering** zijn (Arsenaalsite, Nieuw Gent...). Zo bekijken we bij belangrijke ingrepen in de publieke ruimte hoe we met verhalen de brug kunnen slaan tussen verleden en toekomst van **betekenisvolle plekken in de wijk**.
- Sinds de uitbraak van het **coronavirus**, maken we samen met de Gentse Raconteurs een **reeks van 100 portretten in woord en beeld**. Dit diverse palet aan verhalen kan ons bijkomende inzichten verschaffen in hoe al die Gentenaars hun Gent beleven. Bovendien kan dit leiden tot een ruimer netwerk en tot een bredere en meer diverse betrokkenheid van burgers bij hun wijk en stad.

- Het netwerk van Gentse Raconteurs wordt de komende jaren **uitgebreid**. Vandaag zijn er in 13 van de 25 wijken kleine ploegjes van Raconteurs actief (geweest), van St.-Denijs-Westrem over Gentbrugge tot Wondelgem. In totaal gaat het om een 35-tal personen, die zich inzetten per project. Dat aantal willen we doen groeien, zeker in de drie wijken waar we onze medewerking zullen verlenen in het kader van het Europese erfgoedproject (CoGhent, de collectie van de Gentenaar).

Actie   Verhalen in de collectieve collectie van de Gentenaars

Erfgoed biedt een uitgelezen gelegenheid om over verschillen en culturen heen ervaringen uit te wisselen en mensen in gesprek te laten gaan. Tot midden 2023 zullen de diensten Ontmoeten en Verbinden en Beleidsparticipatie meewerken aan het Europees project rond de 'collectieve collectie van de Gentenaars' (CCoG - Connecting Collection of Ghent), ondersteund met Europese middelen van het European Regional Development Fund en in samenwerking met de Gentse musea, Digipolis, Ugent en bedrijven. Binnen de diensten Beleidsparticipatie en Ontmoeten en verbinden worden met deze Europese middelen tijdelijk 4 mensen aangeworven.

Het project zal op drie jaar tijd het merendeel van de 'Gentse collectie' digitaal ontsluiten en die verrijken met verhalen van Gentenaars. De **verhalen tonen hoe cultuur ons verbindt** en altijd al verbonden heeft. In drie wijken verschijnen tijdelijke ruimtes. Vertrekkende vanuit de collecties betrekken we op die locaties buurtbewoners en engageren we de Gentse gemeenschap om samen verhalen te bouwen.

Actie   Een incubator voor burgerinitiatief: waar Gentse plannen zorgeloos groeien

Veel burgers die vanuit een lokale dynamiek initiatief nemen, stoten vrij snel op drempels die met aansprakelijkheid, verzekering en rechtspersoonlijkheid te maken hebben. Zowel tijdelijke invullers, commons, bewonersgroepen, maar ook burgers die een idee voor het Wijkbudget willen uitwerken lopen daar tegenaan. Ze stellen gaandeweg vast dat ze een vzw moeten oprichten, ze moeten plots een boekhouding opmaken (en hebben daar te weinig kaas van gegeten)... Wij willen mensen vooral enthousiast laten 'doen' en hun deze administratieve lasten zoveel mogelijk uit handen nemen.

Op basis van de lessen van het Burgerbudget, van tijdelijke invullers en commons roepen we een administratieve **incubator** in het leven. We bieden aan startende projecten een veilige plaats aan om te groeien. Parallel aan sommige economische initiatieven zorgen we ervoor dat beginnende projecten terecht kunnen binnen een vzw-structuur, die de rechtspersoonlijkheid, aansprakelijkheid en heel wat boekhoudkundige en administratieve zorgen uit handen neemt. Zo kunnen de bezielers van een project volop voor het project zelf gaan. Na verloop van tijd kunnen projecten die er klaar voor zijn deze 'incubator' verlaten en volledig zelfstandig worden.

Opstartende burgerinitiatieven kunnen er terecht zolang ze in een experimentele fase zitten. Eenmaal het duidelijk is dat de werking versterkt, kan een initiatief verzelfstandigen.

De incubator gaat van start tegen de zomer van 2021. De Dienst Beleidsparticipatie werkt de rol van deze incubator verder uit, met ondersteuning van de Juridische Dienst, onder bevoegdheid van de burgemeester.

Tijdens **100% sociaal Gent** op 12 oktober 2019 klonk de nood aan administratieve en andere ondersteuning voor trekkers van burgerinitiatieven. Met de opstart van deze incubator komen we hieraan tegemoet. Gent is de eerste stad in Vlaanderen die een dergelijk initiatief neemt.

Actie   Tijdelijke invullingen faciliteren

Tijdelijk gebruik wil een verlaten plek in de stad opnieuw innemen. Als Stad spelen we hierin onze rol door het gebruik tijdelijk te geven aan de gemeenschap. Een tijdelijke invulling kan een wachtplek tijdelijk (economisch) benutten, een frisse sociale wind door een buurt of wijk blazen, leegstand vrijwaren van verkommering en vandalisme, een plaats ecologisch inrichten, ruimte bieden om te zoeken naar oplossingen voor stedelijke uitdagingen... En zelfs die invulling kan gaandeweg evolueren. Deze onbepaalde en onbestemde plaatsen stralen een sfeer van vrijheid uit, van autonomie en regeloosheid. Hoe dan ook blijkt het telkens een **broedplaats** om ideeën uit te proberen, te laten groeien. Een plaats waar verbeelding aan de macht is, waar weerstand tot nieuwe inzichten leidt, waar kan worden gevallen en weer opgestaan.

Als lokale overheid bewaken en bewaren we met tijdelijk gebruik onze grondpositie. Tegelijk maken we ruimte voor autonoom initiatief op terreinen en in leegstaande gebouwen; initiatief dat tegemoetkomt aan de noden en behoeften van een wijk of stad in verandering.

Tijdelijke invullingen zijn snelle, lichte interventies, relatief goedkoop, omkeerbaar en soms zelfs verplaatsbaar. Deze lichtheid laat toe een idee of concept op deugdelijkheid te testen: gedijt het hier? Beantwoordt het aan een nood in de buurt?

De **dynamiek van onderuit** is cruciaal: het initiatief ligt in de eerste plaats bij de invullers. We zien dat op die plaatsen vlot nieuwe netwerken ontstaan en er wordt makkelijk over de muurtjes van disciplines, sectoren of beleidsdomeinen heen gekeken. De stad wil bij tijdelijke invullingen vooral de ruimte geven aan invullers, maar moedigt daarbij zeker aan om met oplossingen voor stedelijke kwesties te experimenteren.

Financiële en administratieve steun

- Met het **Fonds Tijdelijke Invullingen** moedigen we organisaties en bewoners aan om tijdelijk ongebruikte plekken in de stad, zoals braakliggende sites, verlaten gebouwen en pleinen, te benutten. Daarvoor wordt een bedrag van 300.000 euro per jaar vrijgemaakt door de Dienst Beleidsparticipatie. Criteria zijn beperkt en open, zodat een heel brede waaier aan activiteiten mogelijk wordt.

In 2020 ondersteunde de stad onder meer Aperotheek in de Muide, Kapow in Sluizeken, Das Kunst op Bouwspeelplaats op het oud stadion van AA Gent en Mekkerland kinderboerderij in Mariakerke. Ook invullers het Bloemekensforum in de Bloemekenswijk en de Meubelfabriek in de Brugse Poort kregen ondersteuning.

- Om een tijdelijke invulling gebruiksklaar te hebben, bieden we vanuit de Stad **ondersteuning** bij de administratieve doorlooptijd voor vergunningen, toelatingen en collegebeslissingen. Zo kunnen prille ideeën voluit groeien zonder zich vast te moeten rijden in de administratieve stappen die ook nodig zijn. Ook invullers die dat willen, zullen op de ondersteuning van de incubator kunnen rekenen (zie hoger).

Op 1 maart 2019 kregen de 25 organisaties de sleutel van het terrein en de gebouwen in de Meibloemstraat in de Brugse Poort: de start van de tijdelijke invulling “**De Meubelfabriek**”. De werking wordt mee ondersteund door het stadsvernieuwingsproject, onder bevoegdheid van de burgemeester. De Meubelfabriek wil

- een **broedplaats** zijn - met aandacht voor de diversiteit die de buurt Brugse Poort kenmerkt - voor sociale, culturele en sportieve actoren, voor ondernemers, voor makers en voor burgerinitiatieven;
  - **netwerken**, samenwerken, creëren, innoveren en ondernemen bevorderen bij de tijdelijke invullers en in de buurt;
  - elke tijdelijke invuller laten bijdragen aan het **beheer** van de site;
  - een proeftuin zijn voor **uiteenlopende activiteiten** van circulaire economie, sociaal en maatschappelijk ondernemen, sociaal innoveren en artistieke ontplooiing;
  - nauwe verbindingen maken en **permanent interageren met de buurt**, met de aanwezige initiatieven in de buurt en met de stad;
  - actief inspelen en **antwoorden formuleren op de behoeften** aan leer-, activerings- en tewerkstellingskansen in de buurt, met specifieke aandacht voor werkzoekenden en bewoners met een leefloon;
  - in de ruimte van de site kansen bieden aan **nieuwe initiatieven** die zich aandienen in de loop van de tijdelijke invulling.
-

Coördinatie – beheersfunctie

Bij tijdelijke invullingen is al geëxperimenteerd met verschillende vormen van **coördinatie**: een centrale speler die de verbinding maakt tussen vaste en wisselende invullers. Dat kan een invuller of groep invullers zijn. In de Meubelfabriek experimenteerden we met een buurtwerker die vanuit de tijdelijke invulling de netwerken met de buurt versterkt, maar ook binnen de groep tijdelijke invullers een bijzondere positie inneemt. Hij kan binnen de stadsorganisatie naar oplossingen zoeken voor problemen. De andere invullers hebben vaak het voordeel om snel te kunnen schakelen en hebben uiteraard de autonomie van een middenveldspeler.

We kijken **op maat** van de site en van de invullers hoe een locatie tijdelijk wordt ingevuld en gecoördineerd. In de Sint-Jozefkerk in de Wondelgemstraat (in de wijk Rabot) is in 2019 een oproep gelanceerd voor een externe coördinator; bij Safi Safi in het Pierkespark (in de Brugse Poort) is in juli 2020 een open oproep gelanceerd en wordt gekeken naar een aantal invullers wiens activiteiten sterk genetwerkt zijn in de buurt.

Tijdelijk= Eindig

De locatie van een tijdelijke invulling is **per definitie eindig**. Van bij het begin communiceren we de krijtlijnen zodat de verwachtingen voor iedereen duidelijk zijn. Sommige invullers willen na de broedplaats hun werking verder laten groeien. Samen met de wijkregisseur en de Dienst Vastgoed kan de stad mee helpen zoeken naar geschikte plek. Tegelijk kan de stad mee nadenken hoe succesvolle elementen kunnen worden verdergezet. Vaak blijkt daarbij niet zozeer de fysieke plaats maar wel het netwerk en de betrokkenheid van de invullers cruciaal.

Binnen het stadsvernieuwingsproject Muide Meulestede Morgen bouwt de **Moeskopperij** een publiek groen netwerk uit, samen met de buurt. Het wordt ook wel ‘De binnentuin van Muide Meulestede’ genoemd. De Moeskopperij begeleidt vergroeningsacties in de wijk (bv Vikingbos, Marseillestraat, ...) en doordat ze zich sterk op de buurt richten, bouwen ze mee aan een sterker sociaal weefsel.

Op de UCO-site in de Bloemekenswijk vult **vzw Het Bloemekensforum** tijdelijk een stuk van het gebouw in. Het Bloemekensforum is een open en enthousiaste groep vrijwilligers in de Gentse Bloemekenswijk. Ze organiseren activiteiten en ontmoetingen die leven blazen in de wijk. De voorbije jaren organiseerden ze optredentjes, een paaseierenraap, drieluikconcert, openluchtcinema, wandelingen, geschiedkundige activiteiten, infoavonden, buurtmoestuinen, ... met en op maat van de buurt.

Actie Ruimte voor de commons

Op steeds meer terreinen is de overheid niet langer als enige aan zet. De uitdagingen van de stedelijke context worden complexer en oplossingen zullen er in het beste geval zijn in cocreatie. Daarom willen we nieuwe vormen van solidariteit en betrokkenheid ruimte geven om te groeien in het laboratorium dat onze stad is. Waar ideeën broeden, betekent het vaak dat er ook noden zitten. Als stad willen we noden opvangen en mee oplossingen zoeken, of, waar gewenst, de ruimte geven aan burgers om oplossingen te vinden.

Burgerinitiatieven, bewonersgroepen en commons hebben zich verenigd om antwoorden te zoeken op hun belangrijkste verzuchtingen. Die gaan over de vraag naar "ruimte": fysieke ruimte, ruimte binnen wetten en regels, en ruimte inzake middelen.

Kennisuitwisseling en vorming

We willen burgerinitiatieven versterken en verder enthousiasmeren door concrete initiatieven, zoals (een platform voor) kennisuitwisseling, vorming en ondersteuning op maat.

Waar mogelijk wil de stad Gentse initiatieven laten groeien en begeleiden in verzelfstandiging. We stimuleren ondernemerschap, waar er vraag is. Bestaande coöperaties kunnen daarbij inspirerend zijn.

Fysieke ruimte

- Om **vraag en aanbod** op elkaar afgestemd te krijgen van de beschikbare ruimte in de stad, moeten we zicht krijgen op het aanbod, de werkelijke behoeftes en eventuele oplossingen. Hiervoor werken we nauw samen met de Dienst Vastgoedbeheer, onder bevoegdheid van schepen Storms. De fysieke ruimtevragen inventariseren we en maken we beter bekend. In 2019 lanceerden de Dienst Beleidsparticipatie en de Dienst Vastgoedbeheer een digitaal formulier 'Vind een Ruimte' (<https://stad.gent/over-gent-en-het-stadsbestuur/dienstverlening/vind-een-ruimte>), dat we nog verder willen verbeteren. De Dienst Beleidsparticipatie bemiddelt tussen vraag en aanbod.

We bekijken hoe we dit ook verder kunnen uitbreiden naar andere ruimte in de stad waarvan gebruik gemaakt kan worden, of naar gedeelde stadsruimtes (zoals scholen, buurtcentra...)

- Gesteund door de aanpak in andere steden, bekijken we hoe we het **beheer van stedelijk vastgoed** zo open, participatief en duurzaam mogelijk kunnen overlaten aan bewonersinitiatieven, zonder hen te overladen met rigide structuren en stugge regels. We werken aan een vereenvoudigde samenwerkingsovereenkomst die gericht is op een geïntegreerde en duurzame aanpak van het vastgoed dat we als Stad ter beschikking willen stellen. Met het Europees Urbact-programma "Civic eState" wisselt de Stad Gent hierover ervaringen uit met "urban commons" (Barcelona, Amsterdam, Iași, Presov, Gdańsk). Op het slotevenement in het najaar van 2020 stellen we onze bevindingen en voorstellen voor het vervolgetraject voor aan Gentse politici, administratie en middenveld.

Ruimte binnen en buiten de regels

Creatieve geesten, geëngageerde makers of passanten: als stad blijven we ruimte voor experiment creëren. Vrijplaatsen maken we op het niveau van de straat met Leefstraten, in leegstaande gebouwen of terreinen, zoals bij Tijdelijke Invullingen. Daar creëren we tijdelijk regelluwe plekken die experiment aanwakkeren.

Commons kunnen terecht bij de incubator (zie boven) die administratief en juridisch kan ondersteunen.

Zelf zien we het als lokale overheid als onze taak om onze eigen reglementen, en procedures, waar haalbaar, te verlichten. Dat proberen we door schotten tussen diensten weg te nemen (bv. reglement Samen Aan Zet) of door aanvragen zo goed mogelijk op maat van de Gentenaar uit te schrijven.

De **Buren van de Abdij**, een groep buurtbewoners in de Machariuswijk, stellen de oudste site van Gent open op zondag en organiseren er geregeld concerten, ontmoetingen en andere activiteiten. Ook Herberg Macharius is een initiatief van de Buren van de Abdij. De groep staat voor de uitbouw van een participatieve, fijschalige, multidisciplinaire, artistieke en sociale werking in de wijk. Een diverse gemeenschap uitbouwen rond de herberg waarbij de verschillende bewoners van de wijk aan bod komen, is een belangrijke focus.

De Koer is een bruisende creatie- en ontmoetingsplek in het midden van de Brugse Poort; een ruimte in de stad als beweeglijk speelveld voor sociale en artistieke projecten en initiatieven. Een plek waar een verscheidenheid aan mensen werkt en deelneemt aan gedeelde grond-acties, film- en muziekactiviteiten of de ruimte neemt voor spontaan initiatief. Er wordt een gemeenschap uitgebouwd rond een foyer, community oven, keuken en stadstuin.

De Koer wordt gedragen vanuit een open gemeenschap. Het hart van de werking is het forum; een maandelijkse bijeenkomst waar iedereen elkaar ontmoet en dialoog wordt ondersteund. Zo bouwt de Koer aan een plek waarbij zowel de werking als het programma participatief tot stand komen, met aandacht voor de buurt waarin de organisatie gevestigd is.

Actie Samen ontwerpen via social design

Bij 'social design' of 'mensgericht plannen' bekijken we samen met alle gebruikers van de ruimte hoe de plannen ervoor kunnen zorgen dat ook de Gentenaars of de omgeving er beter van wordt. Met de frisse blik van ontwerpers, kunnen bewoners, lokale handelaars, de school, jeugdbeweging, sportclub... samen bekijken wat ze nodig hebben, wat (niet) kan werken en hoe ze tot een plan komen dat voor iedereen werkt.

Veel meer nog dan de traditionele methodieken, willen we de principes van *social design* verder gebruiken, in eigen trajecten en in partnerschappen met andere organisaties. We zien deze verhoogde inspanning ook als een inhaalbeweging om meer op maat van partners zoals lokale handelaars te kunnen werken, die minder de traditionele vormen van participatie (kunnen) bijwonen.

Campus Atelier (Nieuw Gent) is een open ontwerpatelier voor buurtbewoners en gaat bij uitstek aan de slag via social design. Samen met buurtbewoners, -organisaties en passanten wordt er ontworpen, gebouwd en georganiseerd in de publieke ruimte van Nieuw Gent en omliggende buurten. Samen met bewoners denken ze na over de betekenis van de publieke ruimte: "Hoe maken we van het openbaar domein echte publieke ruimtes die verbinden?" Dit gebeurt via open atelier momenten, grotere en kleinere projecten rond betekenisvolle plaatsen en veel wandelingen en gesprekken in de buurt. Campus Atelier speelt in op de veranderingen in de wijk en denkt mee na hoe mensen hun wijk mee kunnen maken. (125.000 euro op jaarbasis 2020-2023)

Actie   Inzetten op laagdrempelige digitale participatie

In levenden lijve met elkaar in dialoog gaan, brengt meestal dynamiek in de groep en het gesprek. Maar ook via de gepaste digitale kanalen zijn er steeds meer mogelijkheden. Bovendien kunnen we online groepen aanspreken waar we als stadsorganisatie soms moeilijker fysiek contact mee kunnen hebben. Maar: mensen via digitale kanalen bereiken kan altijd maar een deel van de aanpak zijn. Het kan niet dat mensen uit de boot vallen omdat ze niet digitaal geletterd zijn, of geen laptop of smartphone hebben. Inzetten op laagdrempelige digitale participatie kunnen we dan ook niet los zien van de inspanningen om de digitale kloof te dichten, dat in afstemming gebeurt met de bevoegdheden van schepen Coddens (armoedebeleidsplan, leeftijdsvriendelijke stad), schepen Decruynaere (gerichte aanpak naar jongeren), schepen Van Braeckvelt (in functie van (toeleiding naar) de arbeidsmarkt) en schepen Bracke (digitale strategie van de stad).

In tijden van 'Blijf in uw kot' heeft een gerichte inzet van digitale kanalen of apps nog meer aan belang gewonnen. In het voorjaar van 2020 heeft de coronacrisis bovendien getoond dat digitale participatie dikwijls – maar niet altijd - een alternatief kan zijn voor live ontmoetingen.

- We voorzien begeleiding op maat voor mensen die digitaal niet of minder geletterd zijn, onder andere via de repaircafés (zie boven). Ook de instellingen voor volwassenonderwijs staan klaar met laagdrempelige cursussen (bevoegdheid schepen Decruynaere).
- De stadsprojecten betrekken de Gentenaars nog meer via het **digitaal participatieplatform** van de Stad. Gentenaars kunnen er hun ideeën lanceren, ze kunnen reageren of er kan gestemd worden. Ook bewonersgroepen kunnen gebruik maken van hetzelfde platform om hun projecten te laten leven en voor te leggen aan buurtbewoners. Op die manier stellen we een laagdrempelige online tool ter beschikking om participatie te faciliteren.
- We experimenteren met *online participatie communities* en betrekken daarbij externe partners. Deze tools stellen ons in staat om de dialoog tussen burger en overheid te vergemakkelijken en zorgen ervoor dat mensen bijvoorbeeld van thuis uit, op een moment dat het hen uitkomt, kunnen deelnemen aan inspraakmomenten. Aandachtspunt blijft zeker om de minder (digitaal) taalvaardige Gentenaars hierbij ook aan boord te houden.
- De Stad stelt ook een eigen, gratis **crowdfundingplatform** ter beschikking van burgers en organisaties. Crowdfunding.gent is een platform specifiek voor Gentenaars die goesting hebben om samen de stad te maken en te beleven. Gentenaars kunnen er op een makkelijke en leuke manier hun omgeving online mobiliseren om geld in te zamelen voor hun idee. Het platform wordt eind 2020 vernieuwd. In het voorjaar van 2021 volgt een bekendmakingscampagne.

3.2. Iedereen Mee

Samengevat

- Het is onze opdracht om ook mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie een stem te laten hebben in het debat. Dat doen we ook met de hulp van partners.
- We experimenteren, bijvoorbeeld met loting, om Gentenaars te bereiken die zich niet aangesproken voelen via de traditionele manieren van participatie.

Elke Gentenaar is gebaat bij een goed afgestemd beleid zodat hij of zij maximaal kan deelnemen aan de samenleving en de gepaste ondersteuning krijgt bij problemen. Sommigen vinden snel de weg naar de juiste hoorzitting of nemen tijdig initiatief om hun bezorgdheden kenbaar te maken. Andere Gentenaars of organisaties zullen zich minder geroepen voelen of hebben niet de tijd of mentale ruimte om een - vaak complex - traject op te volgen. We weten dat heel wat Gentenaars kwetsbaarder zijn voor maatschappelijke uitsluiting. Tegelijk geven mensen in armoede ook zelf aan dat “voor mensen in armoede er veel van afhangt. Het gaat niet over de inrichting van hun buurtparkje, maar over hun inkomen, over hun kans op een woonst, over de mate waarin hun leven in ‘overleven’ verandert.” (Beste Burger, De Zuidpoort, juli 2020)

Het is onze taak als lokale overheid om **proactief te zoeken naar de stille stem**. Daarom passen we steeds het principe van *proportioneel universalisme* toe. Dat wil zeggen: we zorgen voor kwaliteitsvolle inspraaktrajecten in het belang van elke Gentenaar, maar we doen extra inspanningen voor afstemming op maat van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie. Op die manier waarborgen we voor alle burgers een stad/een wijk op maat.

Tegelijk willen we er oog voor hebben dat alle Gentenaars, ook zij die zich minder aangesproken voelen door traditionele participatiemomenten zoals een hoorzitting of klankbordgroep, manieren vinden om hun bezorgdheid of eigen plannen naar voor te brengen. Samen stad maken betekent proactief en op maat inzetten om de minder vanzelsprekende stemmen te horen. Studenten, horeca-uitbaters, kinderen en jongeren, mensen in armoede, etnisch-culturele minderheden, ouderen, ...: de stemmen in onze stad zijn ontzettend divers. We beschouwen het als de opdracht van de stad om er ook actief naar op zoek te gaan.

Voor elk van de doelgroepen of betrokken partners, tekenen we een aanpak uit in overleg met de betrokken schepenen.

Actie   Structurele participatie van doelgroepen

De Dienst Beleidsparticipatie en de Sociale Dienst, onder bevoegdheid van schepenen Coddens, zorgen ervoor, samen met de armoedeverenigingen, dat **mensen in armoede** meer betrokken worden bij de ontwikkeling van de stad. Het doel is steeds om bij nieuw beleid de leefsituatie van Gentenaars in armoede te verbeteren.

- We bewaken dat mensen in armoede bij de verschillende inspraakprocessen binnen de stad (b.v. over de wijkmobiliteitsplannen) volwaardig kunnen deelnemen.
- We zetten thematische inspraaktrajecten op, net zoals bij de woondialoog, waarbij we mensen in armoede, hun organisaties, stadsdiensten en schepenen op regelmatige tijdstippen samenbrengen.
- We experimenteren met nieuwe praktijken en methodieken samen met de armoedeverenigingen.

De doelgroepadviesraden zorgen voor een verhoogde aandacht voor de stem van bepaalde doelgroepen. Concreet gaat het over:

- ADREM, de adviesraad voor etnisch-culturele diversiteit
- SAPH – Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap
- de stedelijke seniorenraad
- de stedelijke jeugdraad

We begeleiden adviesraden om de samenstelling te verbreden en nieuwe leden te werven. Daarnaast maken ze deel uit van een traject dat we met alle andere adviesraden doorlopen (zie lager).

Actie Inzet via netwerk van partners

In onze stad zijn er organisaties die zich toeleggen op het betrekken van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie. We doen een beroep op hun netwerk in de wijken en op hun expertise om deze doelgroep op een goede manier te bereiken.

Voor het **Wijkbudget** doen we bijvoorbeeld een beroep op extra ondersteuning en expertise van organisaties die dicht bij mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie staan. (zie hoger)

De **Verenigingen Waar Armen Het Woord Nemen** (met Sivi, de Zuidpoort en de Beweging van Mensen met een Laag Inkomen en Kinderen (BMLIK)) maar ook **Samenlevingsopbouw Gent** zetten in op structurele verandering door participatie van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie.

Bij **Samenlevingsopbouw** vertaalt zich dit in participatietrajecten met de doelgroep, op maat van het voorliggend plan, maar evengoed in hun campagnes zoals 'ieders stem telt'. Die campagne, naar aanleiding van de lokale verkiezingen, bundelt signalen vanuit de noden van die doelgroep. Het zijn opnieuw de mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie die bekijken wat het huidige beleid is en hun beleidsaanbevelingen formuleren.

Actie Experimenteren met loting

Participatie is geen verplicht nummer, maar een oprechte en stevige inspanning om verschillende stemmen te horen, ook die van Gentenaars die doorgaans niet enthousiast worden van een klankbordgroep, praatplan of infomarkt. We starten daarom experimenten op met loting van burgers.

Binnen het Wijkbudget zullen we in twee wijken met gelote, representatieve wijkpanels van telkens 20 personen (+ 20 reserveleden) werken. Het experiment houden we in Muide-Meulestede-Afrikalaan en in Drongen. De deelnemers worden uiteraard uitgebreid op de hoogte gebracht van hun rol en de verwachtingen binnen het Wijkbudget.

Het traject wordt grondig gedocumenteerd en opgevolgd door Dienst Beleidsparticipatie, Dienst Data en Informatie, prof. dr. John Lievens (Sociologie/UGent), Thibaut Renson (Politologie/UGent) en Merijn Van den Eede (participatiedeskundige Vlaanderen). We doen ook een beroep op de expertise van Yves Dejaeghere (G1000).

Eind september 2020 start dit experiment op in het kader van het Wijkbudget. We zullen dit evalueren en op basis daarvan besluiten of en hoe we loting kunnen inzetten in het verdere Wijkbudget, maar ook als instrument binnen het brede participatiebeleid.

3.3. Sterke democratische besluitvorming

Samengevat

- Bij het opmaken van beleid betrekken we Gentenaars en partners in onze stad. Van bij het begin (meerjarenplan en beleidsnota's) tot bij de besluitvorming (beslissingen van de gemeenteraad) gaan we transparant en participatief aan de slag. We verbinden zo de ideeën en noden van Gentenaars nauwer met de besluitvorming in het stadhuis. We werken daarvoor onder andere samen met de voorzitter van de Gentse gemeenteraad.
- We versterken onze adviesraden. Zij zijn belangrijk omdat ze sterke expertise hebben op een bepaald domein, of de belangen verdedigen van een specifieke doelgroep in de samenleving (vb. jeugd, personen met een handicap...).

Voor een sterke lokale democratie zijn de voorgaande doelstellingen minstens een voorwaarde. Willen we de lokale democratie versterken, dan is participatie het uitgangspunt. Dan moeten we durven om van bij het begin (het formuleren van de beleidsintenties in meerjarenplan en beleidsnota's) tot bij de besluitvorming (beslissingen van de gemeenteraad) transparant en participatief aan de slag te gaan. Op die manier verbinden we de ideeën en noden van Gentenaars nauwer met de besluitvorming in het stadhuis. Want bij een sterke lokale democratie zijn alle Gentenaars gebaat.

De inspanningen die we hiervoor leveren, komen tot stand in nauw overleg en samenwerking met de voorzitter van de gemeenteraad, en uiteraard ook met de leden van het college van burgemeester en schepenen en met de gemeenteraadsleden.

Actie Engagement inspraak op beleidsnota's

De stad samen maken staat centraal de komende jaren. Dat begint al bij het moment waarop de plannen worden gemaakt aan het begin van de bestuursperiode. Het ganse stadsbestuur engageerde zich om haar plannen tijdig voor te leggen aan de Gentenaars – niet alléén bij de opmaak trouwens, maar ook in de verdere loop van de bestuursperiode.

Engagementsverklaring

In de Engagementsverklaring 'Samen stad maken' van 3 mei 2019 staat te lezen dat het Gentse college van burgemeester en schepenen de stad wil maken, samen met de Gentenaars, de Gentse academici, de bedrijven en het brede middenveld. Zij moeten alle kansen krijgen om hun wijk en onze stad mee vorm te geven.

Het college van burgemeester en schepenen heeft zich geëngageerd om

1. voor alle beleidsnota's inspraakmomenten en open hoorzittingen te organiseren. Dit gebeurt altijd op een moment waarop er nog ruimte is voor inbreng en wijzigingen. Daarbij wil het: de Gentenaars, de partners van Groep Gent, de adviesraden, de Gentse academici, de bedrijven en het brede middenveld betrekken; de vertegenwoordiging en de stem van kwetsbare Gentenaars waarborgen; nadien terugkoppelen waarom er op vragen niet kan worden ingegaan.
2. duidelijke en verstaanbare versies te voorzien van de beleidsnota's, zodat die voor zoveel mogelijk Gentenaars helder en toegankelijk zijn.
3. tijdens de bestuursperiode met regelmaat participatie bij het beleid te organiseren.

Inspraak over beleidsnota's

Stadsbrede inspraak

Meer dan ooit voorzien we deze legislatuur inspraak bij de opmaak van elke beleidsnota. Dit gaat van brede consultaties tot heel gerichte bevestigingen.

Sluitstuk vóór de definitieve goedkeuring van alle nota's zouden drie debatcafés op verschillende locaties in de stad worden. De ontwerp teksten zouden er ter bespreking voorliggen en wie dat wou, kon daarover in gesprek gaan met de schepenen. Het zou gaan om een grootschalig en stadsbreed opzet waarbij de burger rechtstreeks in dialoog kon treden met alle leden van het college.

De drie stadsbrede debatcafés konden helaas niet live doorgaan wegens corona. Voor een alternatieve vorm van inspraak, coronaproof, was er kwaliteitsvolle begeleiding geadviseerd door de Dienst Beleidsparticipatie.

Terugkoppeling en bijsturing

We zorgen voor degelijke evaluatie waarbij zowel de Gentse Gemeenteraad als geïnteresseerde Gentenaars een rol spelen. Samen kijken we wat er al is gebeurd, hoe de samenleving is veranderd en of (en zo ja: hoe) we moeten bijsturen.

Met de coronacrisis is de stad en de samenleving als geheel sterk veranderd. Problemen zoals eenzaamheid komen scherper naar voor; er blijken nieuwe noden voor de cultuursector en de horeca; en er zijn onverwachts investeringen nodig (in meerdere beleidsdomeinen) om bij te springen. Aan verschillende beleidsnota's die al in ontwerp fase zaten is daarom een addendum toegevoegd naar aanleiding van de crisis.

Actie   Sterke adviesraden

De gemeenteraad kan om raad vragen van formele adviesraden. Die geven advies op basis van een sterke expertise op een bepaald domein, of ze verdedigen de belangen van een specifieke doelgroep in de samenleving. Sterke adviesraden met een uitgebreid netwerk zorgen voor kwaliteitsvol advies en stemmen de keuzes van het beleid nog beter af op de complexiteit en diversiteit van de Gentse samenleving.

De Stad Gent ondersteunt 11 adviesraden die erkend werden door de gemeenteraad. Adviesraden met een specifieke expertise zijn:

- Cultuurraad
- Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening (gecoro)
- Gezondheidsraad
- Stedelijke Adviesraad Noord-Zuid samenwerking
- Stedelijke Woonraad
- Stedelijke Adviesraad voor Milieu en Natuur

Adviesraden die een bepaalde groep in de Gentse samenleving vertegenwoordigen zijn:

- Jeugdraad
- Stedelijke adviesraad voor etnisch culturele diversiteit (Ad REM)
- Stedelijke seniorenraad
- Stedelijke Adviesraad voor personen met een handicap (SAPH)

Adviesraden draaien op vrijwillig engagement. Dat is hun sterkte. Tegelijk moeten deze vrijwilligers steeds meer digitale communicatievormen opvolgen en vraagt het specifieke inzet om zich in te werken in de besluitvorming van de Stad met zijn complexe regelgeving, procedures en technische diensten.

Daarom gaan we de adviesraden herwaarderen. De adviesraden hebben een ondersteuner vanuit de stad, maar we gaan ook actief op zoek naar methodieken en middelen om hun rol en impact te vergroten. We verbreden de betrokkenheid vanuit de doelgroepen en laten ze nog beter aansluiten bij wat leeft in de samenleving. Elke adviesraad moet een 'open platform' zijn waarbij geregeld nieuwe mensen lid worden en nieuwe dynamieken ontstaan. Door het advies goed in te schatten vooraf en helder te formuleren verhoogt de invloed. Een wisselwerking tussen adviesraden kan elke raad bovendien nog sterker maken.

Deze inspanningen bouwen verder op de piloottrajecten met Mina-raad, cultuurraad en de jeugdraad. De lessen naar verbreding van hun werking willen we zo goed mogelijk naar de andere adviesraden laten doorstromen. De Stad gaat adviesraden begeleiden om te evolueren van een eerder gesloten structuur naar een open platform, zonder te raken aan de continuïteit en ervaring die nodig zijn om op lange termijn kwaliteitsvol werk te leveren.

Zowat alle **adviesraden** vragen meer erkenning in hun rol en willen een grotere betrokkenheid bij de besluitvorming.

Actie   Transparante besluitvorming

Het stadsbestuur wil inzetten op de versterking van de lokale democratie. Dat betekent dat we streven naar een grotere betrokkenheid van de burger bij het beleidsproces en de besluitvorming. Daarom houden we ook de werking van onze eigen gemeenteraad tegen het licht.

Samen met de voorzitter van de gemeenteraad en de Dienst Bestuursondersteuning, onder bevoegdheid van de burgemeester, maakt de Dienst Beleidsparticipatie werk van de volgende zaken:

- op commissies en op de gemeenteraad komen onderwerpen aan bod die de stad mee vorm geven. Burgers kunnen, via RSS-feed³, met een paar muisklikken op de hoogte blijven over thema's die ze boeiend vinden;
- burgers moeten op een eenvoudiger manier agendapunten kunnen indienen voor bespreking door/met de gemeenteraad. Daarbij letten we op de ruimte voor dialoog tussen de burger en de leden van de raad;
- open commissievergaderingen op locatie worden mogelijk voor een bepaald thema of project dat een belangrijke lokale impact heeft, waarbij gemeenteraadsleden in gesprek gaan met de betrokkenen.

De **Stedelijke Adviesraad voor personen met een handicap** pleit voor meer transparantie en communicatie over de besluitvorming van de stad. De RSS Feed zal daarop een deel van het antwoord zijn.

---

³ De term RSS staat voor 'Really Simple Syndication', een gemakkelijke manier om automatisch op de hoogte te blijven van nieuws op favoriete sites, blogs of van bekende nieuwssites.

Actie Stadsdebatten

De Stad samen maken, doen we niet enkel met het vizier op de komende jaren. We bereiden ons nu voor op de uitdagingen waarvoor we de komende decennia zullen staan -en die zijn niet min. Want als we het eens zijn over de gezamenlijke blik op de horizon, kan het logischer zijn om de tussenstappen te bepalen. Of om van stapsteen te kunnen veranderen als de context plots verandert, zonder de horizon uit het oog te verliezen. De coronacrisis heeft bij uitstek getoond dat veerkrachtig beleid maken geen overbodige luxe is.

Daarom willen we stadsdebatten organiseren; we bakenen een levensdomein af en nemen, samen met onze partners, een half jaar de tijd om daar intens rond te werken, bv. in debatten, uitwisselingen (ook buiten de stad), experimenten... In het stadsdebat werken we toe naar aanbevelingen voor de Stad en haar partners. De verdere uitwerking krijgt begin 2021 concreet vorm.

Actie Gelote burgerpanels

Na afloop en evaluatie van de gelote wijkpanels in het kader van het Wijkbudget, onderzoeken we of gelote burgerpanels ook een rol kunnen spelen binnen de democratische besluitvorming in Gent. Een geloot burgerpanel wordt tijdelijk samengesteld en krijgt de kans om zich grondig te laten informeren en een eigen onderbouwde mening te vormen. Zo zou bij concrete thema's en dossiers het advies van een geloot burgerpanel kunnen worden ingewonnen.

3.4. Participatie als stadscultuur

Samengevat

- We willen dat alle ambtenaren en stadsdiensten het gewoon zijn om participatief te werken. Daarom organiseren we begeleiding, vorming en uitwisseling.
- Als 'partnerstad' zijn we gebaat bij partners die sterk staan, met expertise die aanvullend is aan die van de Stad. We investeren daarom in een veerkrachtig en kritisch middenveld.

De uitdagingen van de stad worden complexer; een oplossing vinden we in het beste geval in cocreatie met de andere partners in het stadsnetwerk. Burgers, bestuur, middenveld, bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen zoeken voortdurend naar versterkende samenwerkingen en onderlinge verbanden. Door in dialoog te blijven met al deze partners en te zoeken naar de gewenste afstemming, willen het stadsbestuur en de stadsorganisatie in het hart van de levende stad blijven staan.

Een sterke lokale democratie kenmerkt zich door een goed draaiend netwerk in de stad. Een netwerk werkt het best als elk onderdeel zijn rol kan spelen. Als stadsorganisatie willen we volwaardig deelnemen aan fora waar verschillende partners aanschuiven (b.v. de Stadsacademie); we ondersteunen partners die diep vertakt zijn in de stad en het bestuur ook kritische kunnen bevragen (b.v. middenveld, ondernemers...).

Als Stad kunnen we bogen op een sterke traditie en reputatie als stad van participatie. We zijn al vaak voorloper geweest, bijvoorbeeld met het Burgerbudget of tijdelijke invullingen. Maar we hebben ook nog een weg af te leggen. We willen nog een versnelling hoger schakelen. We investeren als lokale overheid om participatie in het DNA van onze eigen organisatie te verankeren. Onze eigen ambtenaren bekwamen zich in de basisbeginselen van participatie en in diverse methodieken; ze experimenteren met nieuwe vormen van participatie en laten zich inspireren door andere partners. We kunnen van elkaar blijven leren in Gent, maar ook (van praktijken) buiten de stads- of landsgrenzen.

Zo'n lerend leiderschap vertaalt zich bovenal in een open houding. Door open te staan voor nieuwe, andere inzichten, bepalen we de richting gaandeweg samen. Dat wil zeggen dat we op de juiste momenten ruimte (durven) laten voor inspraak, maar ook voor tegenspraak, om zo tot (nieuwe) oplossingen te komen.

Actie Participatie in het DNA van Gentse ambtenaren

Als lokale overheid is het onze rol en opdracht om de actieve betrokkenheid van Gentenaars en Gentse actoren verbeteren en de bereidheid om mee te praten te verhogen (indicatoren van de stadsmonitor). Daarvoor kunnen we bogen op een lange traditie om Gentenaars te betrekken en om te luisteren naar andere partners in de stad. Maar de komende jaren schakelen we nog een versnelling hoger en verankeren we participatie verder in de hele stadsorganisatie. Participatie moet deel uitmaken van het DNA van alle Gentse ambtenaren zodat ze Gentenaars tijdig en gepast betrekken om mee te zoeken naar een aanpak op maat.

De Dienst Beleidsparticipatie van de Stad Gent heeft vandaag al heel wat expertise over inspraak en participatie in huis. Dat gaat over de klassieke methodieken zoals hoorzitting of klankbordgroep, maar veel meer nog experimenteren en zoeken ze naar een aanbod om een bredere groep aan te spreken, zoals een wandeling door een gebied dat wordt heraangelegd. Daarnaast bouwt de dienst expertise op om samen met (moeilijk bereikbare) groepen te zoeken wat voor hen werkt om hun stem te laten horen. Zij blijven die kennis en toepassing verder opbouwen en staan zo garant voor een kwaliteitsvolle begeleiding van participatie.

Andere diensten hebben dan weer de ervaring om met doelgroepen te werken, denken we maar aan de Jeugddienst die met trajecten als Mayor@your-town de stem van de Gentse jongeren laat weerklinken. Maar daar blijft het niet bij. Door deze expertenrol te combineren met een lerend netwerk in de volledige stadsorganisatie, zorgen we dat de stad in al haar facetten kwaliteitsvol participatie inbouwt.

Het lerend netwerk bouwen we uit met de steun en inbreng van andere Gentse actoren. We voorzien een intern vormings- en ondersteuningsaanbod over participatief en co-creatief handelen voor personeel van de Stad en gaan daar actief mee aan de slag in de hele interne stadsorganisatie. Daarin zit begeleiding op maat, met interessante voorbeelden uit Gent en daarbuiten. Het vormingsaanbod wordt uitgewerkt samen met partners uit het middenveld, burgerinitiatieven, kennisinstellingen... Vanuit hun expertise kunnen ze aangeven hoe zij groepen bereiken en wat nodig is om de stad samen te maken.

'Heel de stedelijke administratie moet voelsprietten hebben om open te staan voor de burger', zegt het **platform van commons** ons. En gelijk hebben ze. We willen de komende jaren een flinke stap vooruit zetten in de verankering van participatie binnen de hele Gentse stadsorganisatie.

Actie Samenwerking binnen de Stadsacademie

Onze stad is hogescholen, universiteiten en verschillende kenniscentra rijk. Als stadsorganisatie zetten we actief in op **onderzoek en samenwerking met hogescholen, universiteiten en diverse kenniscentra**. De stadsacademie wil een 'collaboratorium' worden waarin zowel studenten, professoren en onderzoekers van UGent als beleidsmakers, het maatschappelijk middenveld en burgers kennis kunnen delen en debatteren over grote Gentse sociale en ecologische uitdagingen. Het is een plek waar samen wordt nagedacht over probleemdefinities en oplossingen, over toekomstvisies en strategieën, over experimenten en opschaling. Zo was er al het 'sociaal-ruimtelijk onderzoek Gent Sint Pieters' en het 'Toekomstonderzoek Nieuw Gent'.

De Gentse Stadsacademie wordt getrokken door de Universiteit Gent. Vanuit onze rol als lokale overheid kijken we uit om mee met andere partners na te denken over toekomstvisies, en zoeken we mee antwoorden op complexe stedelijke tendensen. Dienst Beleidsparticipatie zal vanuit de praktijk in de wijken ook de nodige uitdagingen op de tafel van de Stadsacademie leggen. Ook het departement onderwijs als belangrijkste partner, de dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning en de dienst strategische coördinatie van de stad zijn sterk betrokken bij de academie.

Actie Een veerkrachtig en kritisch middenveld

Als partnerstad zijn we gebaat bij partners die sterk staan, met expertise die we zelf niet hebben. Partners die op plaatsen werken waar we zelf niet aanwezig zijn. Organisaties die sterk genetwerkt zijn bij diverse Gentenaars zijn noodzakelijke gesprekspartners, willen we een open dialoog met alle Gentenaars kunnen aangaan. En bovenal: willen we als partners deze stad samen maken, dan moeten we elkaar kritisch durven bevragen. Zijn de keuzes wel de juiste voor de wijk, voor de stad? Een sterk, veerkrachtig en kritisch middenveld is een noodzakelijke voorwaarde voor een sterke lokale democratie.

Dat het middenveld - in al haar diversiteit - haar autonomie moet behouden, staat daarbij als een paal boven water. In het bestuursakkoord staat duidelijk dat het geven van financiële en praktische ondersteuning de Stad geen recht geeft om tussen te komen in de werking of de standpuntbepaling van de middenveldorganisaties. Er kan wel verantwoording gevraagd worden over hoe die ondersteuning besteed werd.

De Stad Gent heeft in het verleden steeds en veel samengewerkt met diverse middenveldorganisaties, zowel op stedelijk als op wijkniveau. In deze bestuursperiode willen we de ondersteuning nog verhogen en tegelijk elkaars rol scherpstellen.

Participatief en praktijkgericht onderzoek met en voor het Gentse sociale middenveld (zie ook de Beleidsnota Gelijke kansen en welzijn, 2020)

We organiseren samen met en voor het Gentse sociale middenveld een **proces voor nog sterkere inspraak en samenwerking**. Zo willen we de samenwerking met dit middenveld **doeltreffender** maken. Het traject start met een **praktijkonderzoek** naar de Gentse organisaties die strijden voor **gelijke kansen** en tegen **armoede**, die hierbij één of meerdere van de volgende rollen opnemen:

- ontmoetingen organiseren voor kwetsbare groepen
- basiswerk leveren voor en met kwetsbare groepen
- belangen behartigen van kwetsbare groepen
- emanciperend werken met en voor bepaalde doelgroepen (mensen in armoede, etnisch-culturele minderheden, personen met een beperking, LGBTQ+-personen en transgenderpersonen, senioren).

Organisaties die zich alleen richten op individuele hulpverlening werden daarom niet opgenomen in dit onderzoek. Uit dat praktijkonderzoek, uitgevoerd door een onderzoeksinstituting, én het proces voor inspraak en participatie moet blijken:

- hoe de Stad Gent als lokale overheid dit diverse sociale middenveld beter kan **ondersteunen**
- welke taken en rollen de middenveldorganisaties (kunnen/moeten) opnemen
- hoe we alle betrokkenen goed op elkaar kunnen **afstemmen** binnen een **doeltreffend partnerschap**.

We doen dit met een **kritische** blik, zowel naar het **middenveld** als naar de eigen **dienstverlening**. Dat proces en onderzoek geven het stadsbestuur de kans om tijdens deze bestuursperiode een

partnerschap met het middenveld uit te bouwen dat gebaseerd is op respect, samenwerking en open kritische bevraging. De onderzoeksinstelling levert na 10 maanden aanbevelingen op voor een sterke samenwerking, gestoeld op een heldere rolverdeling waarin alle partners erkend worden in hun eigen kracht.

We werken hiervoor nauw samen met het Departement Sociale Dienstverlening onder de bevoegdheid van schep en Rudy Coddens en met de Dienst Beleidsparticipatie.

Middenveldparlement

(zie ook de Beleidsnota Gelijke kansen en welzijn, 2020)

Naast het proces en praktijkonderzoek van 10 maanden, is er ook nood aan een **structureel overleg** met het sociale middenveld. Daarom lanceren we het concept van het **Middenveldparlement**. Het gesprek tussen bestuur en middenveld gebeurt vandaag vaak te ad hoc voor acties en slechts structureel met elke organisatie apart in opvolging van convenanten, subsidies of andere vormen van ondersteuning.

Op basis van het resultaat van het praktijkonderzoek willen we de ondersteuning van het Gentse middenveld bijsturen en versterken. De Stad wil niet alleen een **doordacht financieel ondersteuningsbeleid** voeren, maar tegelijk zoeken naar mogelijke vormen om het gesprek tussen de diverse initiatieven onderling en tussen die initiatieven en het stadsbestuur, sterker te maken.

In samenspraak met de sociale middenveldorganisaties die betrokken zijn bij het proces, zullen we het kader en het doel van dit nieuw **dialog- en overlegmodel** vormgeven. Het is de bedoeling om transparant en kritisch het gesprek aan te gaan met het sociale middenveld over elkaars rol en over thema's of uitdagingen die de stad aanbelangen.

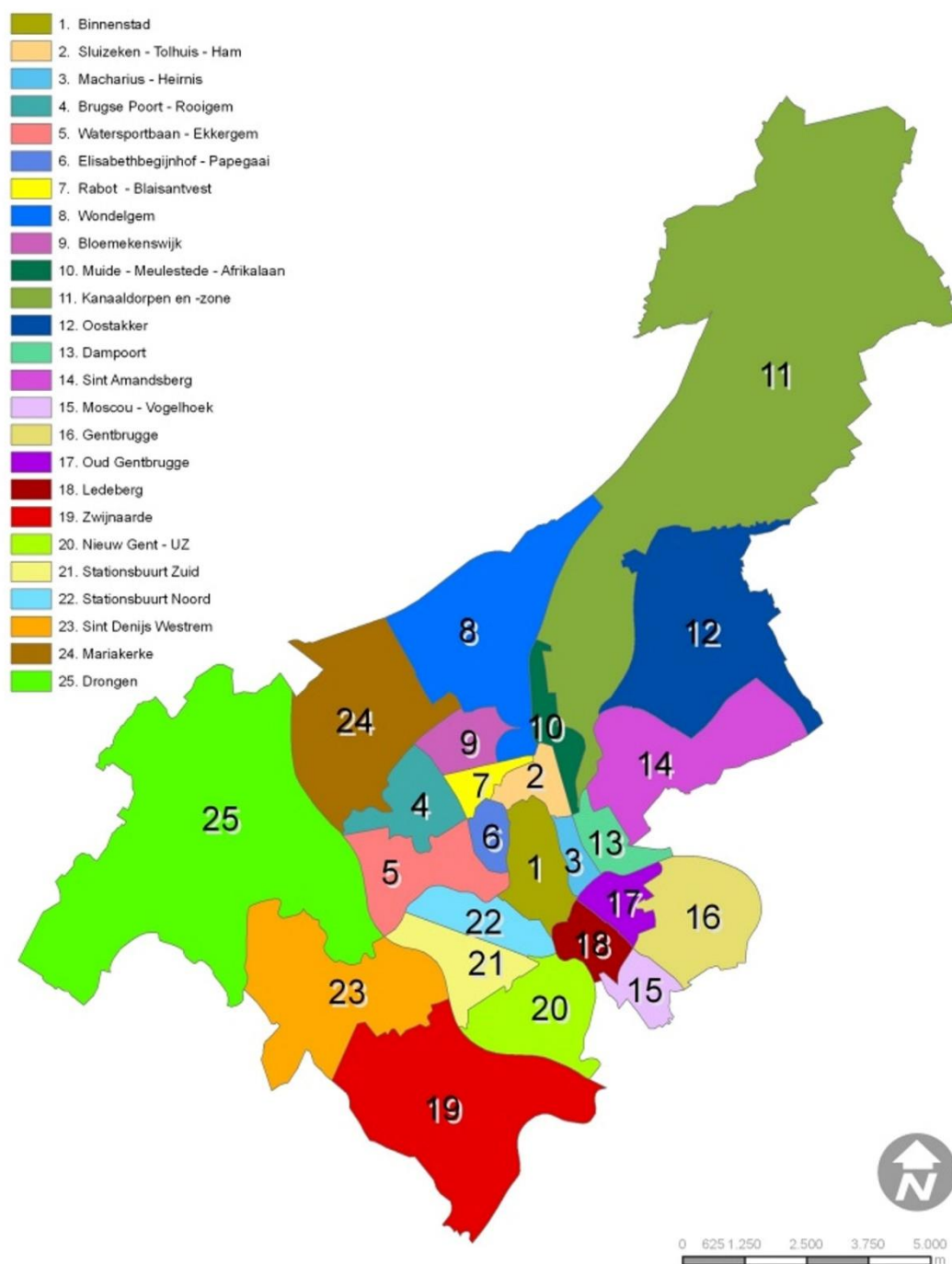
Ondersteuning van organisaties

De expertise en ervaring van middenveldorganisaties is om zoveel redenen versterkend voor de stad: ze wakkeren het stedelijk experiment aan, leggen trajecten met burgers af, versterken burgers in een kwetsbare positie... We ondersteunen uiteenlopende organisaties, zowel stadsbreed als wijkgebonden.

4. Bijlagen

4.1. Kaart wijken van Gent

Gent - 25 wijken

4.2. Terugkoppeling inspraakmomenten

Data gesprekken

- Open gespreksforum (OG)– 9 mei 2019
- Buurtsalons (in 5 wijken)– 8 en 23 september 2019
- 100% sociaal gent (100%) - 12 oktober 2019
- Burgerinitiatieven, Bewonersgroepen en Commons (BBC) - 29 april 2020
- Adviesraad jeugdraad (JR)– 18 juni 2020
- Adviesraad Saph (SAPH)– 20 juni 2020
- Adviesraad AdRem (AdR) – 26 juni 2020
- Zuidpoort (ZP) - 15 juli 2020
- Samenlevingsopbouw (SLO) – 9 juli 2020

Signaal

Voorbeelden /citaten uit het gesprek

Belang van een toegankelijk aanspreekpunt in de wijk.

AdR + ZP: "We weten niet wie we moeten aanspreken om signalen over onze buurt te geven. We hebben lang moeten zoeken voor we wisten wie onze buurtwerker was. Het zou goed zijn als we de gezichten van de stadsmensen beter kennen."

Voor inwoners van de wijk gaan we helder en proactief communiceren bij wie ze in de wijk terecht kunnen. (2.2)

ZP: "Ik wist niet dat ik ook zaken kon signaleren bij Gentinfo. Gentinfo is betalend. Dat is een drempel. Je moet al belwaarde hebben om te kunnen bellen."

Signaal doorgegeven aan betrokken diensten

JR: Er ligt daarbij een grote focus op het middenveld, maar Gent is natuurlijk veel meer dan het middenveld alleen. En wat met wijken waar geen of weinig partnerorganisaties aanwezig zijn?

In Gent kiezen we ervoor om stedelijke buurtwerkers in te zetten om het sociale weefsel op de meest kwetsbare plaatsen in de stad te verbeteren. Zij geven er initiatieven een duw in de rug om mensen bij elkaar te brengen. Bovendien organiseren ze zelf activiteiten waar deze minder spontaan ontstaan. (2.3.1)

Buurtwerkers hebben er in hun dagelijkse activiteiten oog voor om bewoners in contact te brengen met elkaar of om hen toe te leiden naar bestaande (formele of informele) netwerken. Buurtwerkers en partners in de wijk, zoals Samenlevingsopbouw, Bij Pino, Toreke, Kaffie is Kaffie, ... werken hieraan door acties zoals huisbezoeken, informatiemomenten of laagdrempelige activiteiten in de buurt. (2.3.2)

Straatambassadeurs zijn vrijwilligers en buurtbewoners die een nieuwe inwoner persoonlijk verwelkomen in de buurt. Zo heeft een nieuwe buurtbewoner heeft een aanspreekpunt én mogelijk ook een link naar een netwerk in de buurt. (2.3.3)

Onze eigen buurtinfrastructuur biedt plaats om mensen te ontmoeten of om veilig thuis te komen in de buurt. Je kunt er terecht voor een kop koffie, voor activiteiten die de buurtwerker of een buurtorganisatie ineen steekt, er kan samengewerkt worden met andere sociale voorzieningen of er kunnen ook organisaties (een stuk van) hun werking uitbouwen. (2.3.4)

We kunnen sterk inzetten om bewoners bij hun buurt te betrekken, maar bovenal willen we het initiatief dat er al zit, flink stimuleren. Gentse bewoners, bewonersgroepen, burgerinitiatieven en middenveldorganisaties barsten van de ideeën en maken van Gent een bruisende stad. De komende jaren willen we de drempels nog verlagen om activiteiten te organiseren. (2.4)

100%: Meer informatie aan de buurt geven waar mensen met problemen terecht kunnen, wie kunnen buurtbewoners contacteren als zij iemand in nood zien?

Voor inwoners van de wijk gaan we helder en proactief communiceren bij wie ze in de wijk terecht kunnen. (2.2)

Onze buurtwerkers zijn een bekend gezicht in de buurt, aanwezig en aanspreekbaar in de straten. Ze zetten zich vooral in voor kwetsbare groepen, proberen mensen te bereiken door huisbezoeken, doen aan voedselbedeling in tijden van nood... (2.3.1)

OG: Contact lijkt ook gemakkelijker en frequenter bij georganiseerde bewoners, terwijl dit voor de individuele burger stukken moeilijker lijkt.

*Om de sociale cohesie te versterken spelen we in de eerste plaats in op het gedrag van en de netwerken tussen mensen. Mensen zoeken elkaar om verschillende redenen op: voor een babbel, gezelschap, zorg voor elkaar of omdat ze samen aan een project werken. Meer **netwerken** – en hun onderlinge uitwisseling- zorgt voor een betere samenhang in de buurten. (2.3)*

Buurtwerkers hebben er in hun dagelijkse activiteiten oog voor om bewoners in contact te brengen met elkaar of om hen toe te leiden naar bestaande (formele of informele) netwerken. (2.3.2)

Zo hielden buurtwerkers [in coronatijden] nauw contact met mensen die nog sterker geïsoleerd geraakten. Ze belden hen bijvoorbeeld regelmatig op, of ze brachten bereide maaltijden aan huis van de meest kwetsbare bewoners. Ook zagen we nieuwe manieren van

---

verbinding, vaak in samenwerking met partners of buurtbewoners. (2.3.2)

Vrijwilligers versterken in de buurten: [Vrijwilligers] hebben elk hun netwerk in de buurt en kunnen vaak brugfiguren zijn om een groep te bereiken. Vrijwilligerswerk helpt ook in de strijd tegen eenzaamheid: het betekent voor veel mensen ook een fijne babbel, gezelschap en een zinvolle activiteit in de dag. (2.3.3)

Straatambassadeurs zijn vrijwilligers en buurtbewoners die een nieuwe inwoner persoonlijk verwelkomen in de buurt. Zo heeft een nieuwe buurtbewoner heeft een aanspreekpunt én mogelijk ook een link naar een netwerk in de buurt. (2.3.3)

Nood aan ontmoetingsruimtes in de wijk.

Buurtsalons : Meer mogelijkheden voor ontmoeting voor kinderen en/of gezinnen met kinderen. Meer activiteiten voor anderstalige bewoners, of meer informatie over dit soort activiteiten, en meer interculturele activiteiten. Op enkele plaatsen werd een tekort aan ontmoetingsplekken aangegeven, vooral dan binnenruimtes.

Zij geven er initiatieven een duw in de rug om mensen bij elkaar te brengen. [...] Bovendien organiseren ze zelf activiteiten waar deze minder spontaan ontstaan. Daarbij zetten ze in op (h)erkenning, ontmoeting tussen bewoners en verbinding tussen groepen. Een dergelijke aanpak kan pas succes hebben wanneer de buurtwerker kennis heeft van de buurt en er tussen de bewoners, groepen en organisaties vertrouwen is gegroeid. Onze buurtwerkers zijn een bekend gezicht in de buurt, aanwezig en aanspreekbaar in de straten. (2.3.1)

We werken zoveel als mogelijk samen met de plaatselijke partners, zoals de moskee, buurtwinkel of -café, brede school of Lokaal Dienstencentrum, kinderopvang die elk ook hun eigen uitgebreid netwerk hebben. (2.3.3)

Tegen eind 2020 brengen we in kaart welke buurtinfrastructuur op een geschikte plek ligt, waar er potentieel zit en waar het moeilijk is om ontmoeting te organiseren. Op basis daarvan sturen we het aanbod van onze buurtinfrastructuur bij. (2.3.3)

Klachten in de wijken.

Buurtsalons: Klachten over zwerfvuil en sluikstort (in bijna iedere wijk). Vragen of verzuchtingen betreffende verkeer: soms gevaarlijke toestanden, tekort aan openbaar vervoer, te weinig parkeerplaats,... Hier en daar lawaaioverlast. In één wijk kwam ook de woningnood naar boven.

De uitdagingen per wijk kunnen op korte of lange termijn wijzigingen afhankelijk van de maatschappelijke ontwikkelingen. Om snel te kunnen schakelen is gecoördineerde actie nodig. Daartoe zijn wijkteams goed geplaatst. (2.2)

Van alle salons werden (uitgebreide en verkorte) verslagen gemaakt. Deze werden doorgegeven aan de betrokken stadsdiensten om verder op te volgen.

Aanbevelingen voor het Wijkbudget

- Extra aandacht voor moeilijker bereikbare doelgroepen
- Geen concurrentie tussen projecten laten ontstaan door stemming
- Vraag van adviesraden en partners om blijvend betrokken te zijn.
- Nood aan meer dialoog in de wijken. Niet alleen over knelpunten ook over kansen.
- Nood aan meer ondersteuning bij de projecten
- Balans tussen zotte ideeën en aansluiten bij de noden van de wijk zoeken.

AdR: “Het is belangrijk om iedereen hier mee te hebben, een duidelijk traject te hanteren en duidelijk te maken wie de keuzes zal maken en hoe je ideeën kan indienen.”

Met het wijkbudget nodigen we elke Gentenaar uit om mee te denken of te werken aan een betere wijk. Met een ruime en laagdrempelige communicatie zetten we in om zoveel mogelijk Gentenaars te bereiken tijdens het hele traject. (2.1)

Met het wijkbudget geven we meer dan ooit het woord aan de Gentenaars. Daarom staat bij het wijkbudget de wijkdialoog centraal. Van bij het begin, maar ook bij elke verdere stap, zijn de bewoners aan zet. (2.1)

AdR: “Is het mogelijk om een soort platform te maken waardoor we adviezen van andere groepen in andere wijken kunnen zien?”

De website van het wijkbudget kun je zien welke andere ideeën er zijn en kun je de voortgang volgen.

AdR: “Als een project niet gekozen wordt, kan het door een andere dienst van de stad opgenomen worden?”

Waar ideeën zijn, komen vaak ook noden in de wijk naar boven. Het wijkbudget is dan ook een kapstok om als bestuur in dialoog te gaan met de wijk, niet op basis van de plannen die er top down zijn, maar vertrekkend uit de ideeën en noden van bewoners. (2.1)

*Het mogelijk maken van de projecten, en die afstemmen op andere geplande activiteiten of projecten van de Stad, vereist ook **binnen de stadsorganisatie** de nodige flexibiliteit. Het vraagt een openheid van heel wat stadsdiensten om mee te denken met bewoners, met ondernemers of middenveldorganisaties, om voorstellen vanuit de wijken mee te realiseren.(3)*

AdR: Ad rem of andere partners kunnen ook betrokken worden bij de uitvoering van dit project. Om mee te kunnen denken bij het uitwerken van het project zelf, en niet louter nadien mee uitvoeren.”

De kern van het Wijkbudget is de wijkdialoog: met gedeelde kennis over de wijk, denken uiteenlopende stemmen in de wijk mee na over wat nodig is of wat de wijk beter maakt. De dialoog met het stadsbestuur en de keuze van de prioriteiten: hier is de wijk aan zet. De projecten die daar uit voortkomen zullen de zichtbare realisaties zijn. Maar minstens even belangrijk is de dynamiek die in de wijk tot stand zal komen. (3)

AdR+ZP: “Online stemmen zoals bij Burgerbudget was te hoogdrempelig in de vorige versie. Delibereren rond de tafel is al zeker hoogdrempelig. Ga ook langs bij plaatsen waar mensen spontaan bijeen komen. Hou rekening met anderstaligen.”

Met een ruime en laagdrempelige communicatie zetten we in om zoveel mogelijk Gentenaars te bereiken tijdens het hele traject. (2.1)

De dialoog over wat nodig is in de wijk, maken we samen met de bewoners. Dat kan op een klassieke manier, met een avondvergadering, maar er kunnen ook wandelingen in de wijk plaatsvinden, er kunnen één-op-ééngesprekken, belrondes om mensen te polsen naar noden in de wijk of naar ideeën. We letten er vooral op om niet enkel tot bij mensen te geraken die uit zichzelf deelnemen aan een wijkdialoog. De wijkregisseurs zoeken geschikte manieren om zo breed mogelijk de wijk te betrekken bij het wijkbudget. (2.1)

We kijken naar sleutelfiguren in de wijk, formele en informele bewonersgroepen, maar ook naar armoedeverenigingen, jeugdorganisaties... Zij kunnen met hun netwerk aan de slag, kunnen hun tijd nemen om het wijkbudget toe te lichten en zo ondersteuning op maat bieden. (2.1)

100%: Er moet aandacht zijn voor outreachend werken en toegankelijkheid. Wat zijn de drempels die mensen ervan weerhouden om een aanvraag in te dienen, of om mee te werken?

We maken de dialoog mogelijk op maat van de bewoners. We letten er vooral op om niet enkel tot bij de mensen te geraken die uit zichzelf deelnemen aan een wijkdialoog. (2.1)

100%: Een sterkte van het Burgerbudget is/was het vertrekken vanuit het vertrouwen in Gentenaars en hun initiatief. Dit vertrouwen moet absoluut gevrijwaard blijven.

Met het wijkbudget geven we meer dan ooit het woord aan de Gentenaars. Daarom staat bij het Wijkbudget de wijkdialoog centraal (2.1).

100%: Er is nood aan (administratieve, financiële, concrete, ...) ondersteuning voor deze trekkers, zodat ze het kunnen volhouden. Verwachten we niet te veel van de Gentenaars die meestappen in een burgerbegroting op maat per wijk?

Elke wijk krijgt begeleiding en centen om aan de slag te gaan. Om het Wijkbudget zorgvuldig te kunnen begeleiden, werken we in twee rondes. (2.1)

Projecten kunnen uiteraard rekenen op steun en hulp bij de effectieve realisatie. Een droom in daad omzetten klinkt goed, maar er staan vaak wetten en regels in de weg. Die verzuchting hoorden we ook vaak bij de initiatiefnemers van het burgerbudget. Daarom willen, op weg naar de projecten, ook administratieve ondersteuning bieden. (2.1)

OG: Alle wijken moeten minstens aan bod komen, maar er moet toch een weging zijn naar aantal mensen, oppervlakte, noden, vaardigheden van mensen, ...

Dankzij een basisbedrag van 150.000 euro kunnen in elke wijk wezenlijke projecten tot stand komen.

Bij de verdeling van het budget, houden we wel rekening met het aantal inwoners en met maatschappelijke kwetsbaarheid in de wijk. [...] Ook wijken met aanzienlijk meer armoede of werkloosheid, krijgen dus een groter bedrag. Elke Gentse wijk zal zo tussen 150.000 en 350.000 euro wijkbudget ter beschikking krijgen. (2.1)

OG: Procedure om in te dienen moet zo laagdrempelig mogelijk zijn (dit was vorige keer niet zo). Er moet ook goed nagedacht worden over waar de taak van de Stad ligt in de regie nemen, over zorgen dat 't er komt, dat 't gedragen is... Tot waar gaat rol van de stad, tot waar hebben bewoners zeggenschap?

Meer participatie, meer initiatief van burgers en partners in de stad betekent niet dat de overheid zich kan of moet terugtrekken. Het betekent wel dat de overheid zich anders opstelt. We scheppen voorwaarden en maken ruimte om samen met velen verantwoordelijkheid op te nemen. (Voorwoord)

De wijkregisseurs zoeken geschikte manieren om zo breed mogelijk de wijk te betrekken bij het wijkbudget. (2.1)

Ook een stille stem of tegenstem heeft waarde en verrijkt de plannen.

ZP: "Het is ook belangrijk tijd te nemen om te luisteren naar die mensen met wie je niet akkoord gaat. Sommige mensen hebben geen interesse, het is ook vaak belangrijk om te weten waarom ze geen interesse hebben, of waarom ze niet afkomen."

AdR: Vraag is dan: waar is er ruimte voor de kritische stem hierin? Wordt die gehoord?

In de superdiverse stad die Gent is, streven we naar een conviviaal samenleven van alle Gentenaars waarbij we spanningen en conflicten in dense buurten erkennen en daar rekening mee houden. Daarom is dialoog essentieel, zeker wanneer spanningen ontstaan. In zo'n respectvol gesprek is er steeds ruimte voor tegenspraak. (2.3)

Het samenwerken is niet alleen doel op zich, maar ook een attitude om de stad beter te maken. Wederzijds begrip en een open dialoog versterken onze stad. Ze zorgen ervoor dat elk zijn stem kan en mag laten horen. Als er ruimte is voor samenspraak én tegenspraak, dan wordt een (stads)bestuur daar beter van. (3)

Het is onze taak als lokale overheid om proactief te zoeken naar de stille stem. We zorgen voor kwaliteitsvolle inspraaktrajecten in het belang van de Gentenaar. Tegelijk willen we er oog voor hebben dat alle Gentenaars, ook zij die zich minder aangesproken voelen door

---

traditionele participatiemomenten zoals een hoorzitting of klankbordgroep, manieren vinden om hun bezorgdheid of eigen plannen naar voor te brengen. (3.2)

Zo'n lerend leiderschap vertaalt zich bovenal in een open houding. Door open te staan voor nieuwe, andere inzichten, bepalen we de richting gaandeweg samen. Dat wil zeggen dat we op de juiste momenten ruimte (durven) laten voor inspraak, maar ook voor tegenspraak, om zo tot (nieuwe) oplossingen te komen. (3.4)

Participatie is maatwerk. Nood aan tools die aansluiten bij de doelgroep.

JR: Jongeren en websites kan je niet in een zin noemen. Ze gebruiken dat niet (meer vaak) om zich te informeren of op deel te nemen.

Goede communicatie is een basisvoorwaarde voor geslaagde participatie.

Daarom zet de Dienst beleidsparticipatie, in samenwerking met de Dienst Communicatie -onder bevoegdheid van de burgemeester-, in op communicatie die voor iedereen verstaanbaar is, de doelgroepen op maat bereikt en op tijd is. (3.2)

SLO: "Participatie op maat is erg belangrijk, de timing, het toeleiden van groepen, leesbare (praat)plannen, visueel werken, ..."

Het is onze opdracht als Stad om op maat van een groep of project participatie te voorzien.(3.1)

Bij de diversiteit aan methodieken bewaken we telkens de accurate inzet van online en/of offline communicatie, en zorgen we voor begeleiding.

We zetten veel meer in op beelden die tekst ondersteunen, structuur geven, samenvatten of de aandacht versterken. (3.1)

ZP: "Infoavonden, ik doe dat nooit meer. Dat was met een moderator. Die koos de vragen uit, en de rest werd niet gezegd. We voelden ons monddood gemaakt. Je moet meer tijd nemen hiervoor."

Elke motivatie om deel te nemen waarderen we even zeer. Het is vooral onze taak om te zoeken naar een aanpak op maat, per plan, per buurt of op maat van de doelgroepen. Hoe diverser het pallet aan methodieken dat we inzetten, hoe breder de drijfveren... en hoe meer Gentenaars we kunnen bereiken en betrekken. En hoe groter ook de betrokkenheid van de Gentenaars bij hun wijk en/of de stad.

Daarom blijven we de komende jaren zoeken naar werkvormen die de juiste dynamiek in een proces, buurt of tussen groepen kunnen teweeg brengen. We stemmen daarvoor af met alle andere beleidsdomeinen, zoals armoedebestrijding, gelijke kansen, senioren, jeugd, stedelijke vernieuwing, economie, sport, mobiliteit, gezinsbeleid, ... (3.1)

Belang van klare taal in de stadscommunicatie (eventueel ondersteund met beelden)

AR + ZP: “De beste manier om ons te bereiken, is door vele verschillende kanalen te gebruiken: én in de krant, via het buurtnieuws, via een filmpje (met ondertitelingen), enzovoort. Vraag in een traject aan mensen hoe ze op de hoogte gehouden willen worden. En doe dat ook!

Goede communicatie is een basisvoorwaarde voor geslaagde participatie.

Daarom zet de Dienst beleidsparticipatie, in samenwerking met de Dienst Communicatie -onder bevoegdheid van de burgemeester-, in op communicatie die voor iedereen verstaanbaar is, de doelgroepen op maat bereikt en op tijd is. (3.1)

Belang van outreachend werken. Ga actief naar mensen toe.

AdR: “Het is zeer belangrijk dat alle mogelijke inspanning geleverd wordt om alle burgers te bereiken: klamp mensen aan, wees aanwezig tussen de mensen.”

OG: Gebrek aan participatie van groepen die niet naar het beleid kunnen toekomen. Outreachend werken, naar de groepen toe gaan.

De dialoog over wat nodig is in de wijk, maken we samen met de bewoners. Dat kan op een klassieke manier, met een avondvergadering, maar er kunnen ook wandelingen in de wijk plaatsvinden, er kunnen één-op-ééngesprekken, belrondes om mensen te polsen naar noden in de wijk of naar ideeën. We letten er vooral op om niet enkel tot bij mensen te geraken die uit zichzelf deelnemen aan een wijkdialoog. De wijkregisseurs zoeken geschikte manieren om zo breed mogelijk de wijk te betrekken bij het wijkbudget. (2.1)

Onze buurtwerkers zijn een bekend gezicht in de buurt, aanwezig en aanspreekbaar in de straten. Ze zetten zich vooral in voor kwetsbare groepen, proberen mensen te bereiken door huisbezoeken, doen aan voedselbedeling in tijden van nood... Ze houden zo goed mogelijk voeling met de bewoners, kennen de partners en netwerken in de buurt, horen wat er leeft en versterken het weefsel. (2.3.1)

Participatie op basis van vertrouwen
Perspectief van de burger voldoende in beeld brengen.

SLO: Participatie moet voorbij het instrumentele gaan, niet enkel ingezet worden omdat de Stad info nodig heeft. Idealiter is een proces geworteld in opgebouwd vertrouwen, onder andere via basiswerking.

In deze beleidsnota vind je de bouwstenen waarmee de Stad Gent stap voor stap aan dat vertrouwen zal verderbouwen. We beginnen niet toevallig met onze wijken, met de bewuste keuze voor nabijheid. (voorwoord)

Niet iedereen heeft de tijd of de mentale ruimte om initiatief te nemen tot ontmoeting of eraan deel te nemen. Bovendien zijn heel wat Gentenaars eenzaam. Er bestaan gelukkig veel initiatieven of

---

gemeenschappen die voor ontmoeting zorgen, maar zij zijn niet altijd onderling met elkaar verbonden.

De Stad zet daarom in op stedelijk buurtwerk dat vooral de eerste stap van ontmoeting en verbinding mogelijk maakt, waar dat moeilijker vanzelf komt. Buurtwerk versterkt de sociale samenhang in de buurt, vooral in de buurten in de 19de-eeuwse gordel. Met die gerichte inzet op een sterker sociaal weefsel, willen we ook het werken op de andere uitgangspunten, de toegang tot grondrechten en de herverdeling van de publieke ruimte, sneller bespreekbaar maken. (2.3)

OG: Vertrek vanuit de ervaringsdeskundigheid en de verhalen van de mensen zelf:

Die getuigenissen brengen het verhaal van de stad, verbeelden hoe divers we zijn en zijn interessante signalen voor het stadsbestuur.

Raconteurs, 35 vrijwillige wijkreporters, werken rond stedelijke thema's die ze zelf aanreiken of die door de Stad worden aangebracht. De verhalen en getuigenissen worden permanent ontsloten via het online, interactieve verhalenplatform www.raconteurs.gent. (3.1)

Nood aan transparantie in besluitvorming.

SAPH: De stadsorganisatie is complex. Als burger is het niet gemakkelijk om je weg erin te vinden. Doordat er vaak meer dan één schepen bevoegd is rond een onderwerp, gaan trajecten traag. 'Het zit in de flow' is een moeilijk antwoord om te begrijpen voor burgers. Graag meer transparantie.

Willen we de lokale democratie versterken, dan is participatie het uitgangspunt. Dan moeten we durven om van bij het begin (het formuleren van de beleidsintenties in meerjarenplan en beleidsnota's) tot bij de besluitvorming (beslissingen van de gemeenteraad) transparant en participatief aan de slag te gaan. (3.3)

OG: Goede participatie vereist ook goede terugkoppeling, nazorg
Beleidsnota's: We zorgen voor degelijke evaluatie waarbij zowel de Gentse Gemeenteraad als geïnteresseerde Gentenaars een rol spelen. Samen kijken we wat er al is gebeurd, hoe de samenleving is veranderd en of (en zo ja: hoe) we moeten bijsturen. (3.3)

AdR. inspraak bij deze beleidsnota. Verschillende partners worden ook bevroegd. Hoe wordt die input verzameld en waar wordt die gebundeld? Waar worden de keuzes gemaakt welke input wel of niet meegenomen wordt en wie daarbij betrokken is

*In het najaar van 2020 ligt de ontwerpversie van de nota voor op de **Commissie voor Onderwijs, Welzijn en Participatie**. Na de commissie zal op 22 oktober een **debatcafé** licht plaatsvinden over deze beleidsnota. Daarbij wordt breed uitgenodigd om*

---

opmerkingen te geven, ditmaal op de ontwerptekst zelf. (verloop van het proces)

ZP: “Kies de juiste vorm voor de juiste situatie: ofwel informeren, ofwel participeren. Eerlijk zijn als iets beslist is, en erover geïnformeerd wordt.”

*Het is vooral onze taak om te zoeken naar een **aanpak op maat**, per plan, per buurt of op maat van de doelgroepen. Hoe diverser het pallet aan methodieken dat we inzetten, hoe breder de drijfveren... en hoe meer Gentenaars we kunnen bereiken en betrekken. En hoe groter ook de betrokkenheid van de Gentenaars bij hun wijk en/of de stad. (3)*

We investeren als lokale overheid om participatie in het DNA van onze eigen organisatie te verankeren. Onze eigen ambtenaren bekwamen zich in de basisbeginselen van participatie en in diverse methodieken; ze experimenteren met nieuwe vormen van participatie en laten zich inspireren door andere partners. (3.4)

Meer kansen tot burgerbetrokkenheid bij de gemeenteraad

ZP: “Kan ik als burger te weten komen wanneer de volgende gemeenteraad is en welke punten erop komen? Een pagina in het stadsmagazine over de gemeenteraad, bijvoorbeeld. Dat zouden wij sterk appreciëren.”

op commissies en op de gemeenteraad komen onderwerpen aan bod die de stad mee vorm geven. Burgers kunnen, via RSS-feed⁴, met een paar muisklikken op de hoogte blijven over thema's die ze boeiend vinden; (3.3)

Andere opties bekijken we zeker ook.

ZP: de GR zou veel dichterbij de burger moeten staan, mensen zouden zelf makkelijker iets moeten kunnen agenderen, enz. Nu kan dit door handtekeningen te verzamelen: dit is zeer drempelig en moet eenvoudiger kunnen

Burgers moeten op een eenvoudigere manier agendapunten kunnen indienen voor bespreking door/met de gemeenteraad. Daarbij letten we op de ruimte voor dialoog tussen de burger en de leden van de raad. (3.3)

Adviesraden hebben nood aan goede ondersteuning

SAPH: Een goede ondersteuner is noodzakelijk voor een adviesraad. Dat is de loods van het schip.

---

⁴ De term RSS staat voor ‘Really Simple Syndication’, een gemakkelijke manier om automatisch op de hoogte te blijven van nieuws op favoriete sites, blogs of van bekende nieuwssites.

Daarom gaan we de adviesraden herwaarderen. De adviesraden hebben een ondersteuner vanuit de stad, maar we gaan ook actief op zoek naar methodieken en middelen om hun rol en impact te vergroten. (3.3)

De lessen naar verbreding van hun werking willen we zo goed mogelijk naar de andere adviesraden laten doorstromen. De Stad gaat adviesraden begeleiden om te evolueren van een eerder gesloten structuur naar een open platform, zonder te raken aan de continuïteit en ervaring die nodig zijn om op lange termijn kwaliteitsvol werk te leveren. (3.3)

Adviesraden willen zich meer erkend weten in hun rol.

SAPH: We vragen een goede opvolging van onze adviezen en voldoende tijd om ze voor te bereiden.

Adviesraden draaien op vrijwillig engagement. Dat is hun sterkte. Tegelijk moeten deze vrijwilligers steeds meer digitale communicatievormen opvolgen en vraagt het specifieke inzet om zich in te werken in de besluitvorming van de Stad met zijn complexe regelgeving, procedures en technische diensten.

Daarom gaan we de adviesraden herwaarderen. De adviesraden hebben een ondersteuner vanuit de stad, maar we gaan ook actief op zoek naar methodieken en middelen om hun rol en impact te vergroten. (3.3)

OG: Meer advies vragen aan ervaringsdeskundigen/adviesraden. Samenwerking tussen verschillende adviesraden stimuleren.

De lessen naar verbreding van hun werking willen we zo goed mogelijk naar de andere adviesraden laten doorstromen. De Stad gaat adviesraden begeleiden om te evolueren van een eerder gesloten structuur naar een open platform, zonder te raken aan de continuïteit en ervaring die nodig zijn om op lange termijn kwaliteitsvol werk te leveren. (3.3)

JR: Als het gaat om de organisatie van de adviesraden flexibel herdenken waar nodig, lijkt het ons essentieel dat de betrokken adviesraden dan ook zullen worden betrokken bij dit proces.

De adviesraden hebben een ondersteuner vanuit de stad, maar we gaan ook samen actief op zoek naar methodieken en middelen om hun rol en impact te vergroten. (3.3)

Participatie is een continu proces dat vroeg genoeg moet starten.

JR: We pleiten er wel voor om ons ook in het verdere verloop van de legislatuur niet te verliezen én dat we dus niet alleen bij de opmaak worden betrokken, maar ook worden gehoord in de uitwerking van de beleidsnota.

Deze beleidsnota is een werkinstrument, een van de aanleidingen om verder het gesprek te hebben over waar deze stad naartoe gaat

---

en hoe we die samen maken. Dus ook na de opmaak van de beleidsnota en bij de uitwerking van de verschillende initiatieven willen we samen met alle partners blijven werken aan sterke wijken en aan een sterke stad. We zullen ze daarom heel nauw blijven betrekken bij ons beleid.

In 2023 nemen we de tijd om terug te blikken naar de voorbije jaren en kijken we welke voortgang we maken om Gent samen te maken, vanuit onze sterke wijken. (verloop)

ZP: “Misschien moet er in een beleidsperiode een paar keer een round-up gemaakt worden: er zijn goeie projecten, maar zijn er niet nog andere noden. Misschien moet er vaker samengezeten worden om te horen hoe alles gaat in de wijk?”

In 2023 nemen we de tijd om terug te blikken naar de voorbije jaren en kijken we welke voortgang we maken om Gent samen te maken, vanuit onze sterke wijken. (verloop)

Het wijk-DNA is een relevant vertrekpunt om samen na te denken over de noden en kansen van de wijk. Van daaruit kan het wijkteam een gepaste aanpak uitwerken of kunnen bewoners inspiratie vinden voor ideeën, onder andere in het kader van het wijkbudget. We bekijken gaandeweg hoe dat loopt, of er nog bijsturing nodig is en tegelijk passen we het wijk-DNA steeds verder aan. Zo delen we onze kennis snel met partners en bewoners en zoeken we naar wat werkt in de wijk. (2.2)

OG: “Burgers worden vaak te laat betrokken bij beslissingsprocessen. Vaak is er al te veel beslist en kan de burger zich enkel nog uitspreken over punten en komma’s. Momenteel worden de grote beleidslijnen uitgetekend en wordt de begroting voor deze legislatuur vastgelegd. Burgers zouden eigenlijk van bij dit proces de prioriteiten (per wijk) moeten kunnen bepalen. Ook aangewezen om niet het gehele budget vast te leggen, maar reserve te voorzien voor nieuwe ontwikkelingen.”

Wijkdialogen: Van bij het begin, maar ook bij elke verdere stap, zijn de bewoners aan zet. (2.1)

Bij het opmaken van beleid betrekken we Gentenaars en partners in onze stad. Van bij het begin (meerjarenplan en beleidsnota’s) tot bij de besluitvorming (beslissingen van de gemeenteraad) gaan we transparant en participatief aan de slag. (3.3)

We kiezen ervoor om een deel van het overheidsbudget van de Stad Gent ‘over te dragen’ naar de wijken. Wat er met de centen gebeurt, mogen inwoners en andere betrokkenen in elke wijk zelf samen beslissen. Zij kennen hun wijk het best en hebben ongetwijfeld ideeën of signalen die nodig of vernieuwend zijn. (3)

De stedelijke administratie moet voelsprietten hebben om open te staan voor de burger.

BBC: Heel de stedelijke administratie moet voelsprietten hebben om open te staan voor de burger.

Het mogelijk maken van de projecten, en die afstemmen op andere geplande activiteiten of projecten van de Stad, vereist ook binnen de stadsorganisatie de nodige flexibiliteit. Het vraagt een openheid van heel wat stadsdiensten om mee te denken met bewoners, met ondernemers of middenveldorganisaties, om voorstellen vanuit de wijken mee te realiseren. (3)

BBC: Nota herschrijven vanuit burgerstandpunt? Nu staat het instituut te veel in het centrum

Dat breed en sterk netwerk is ook precies wat we nodig hebben om samen stad te maken. Gent barst van talent en engagement: bij onze burgers en hun verenigingen, onze bedrijven, de talrijke kennisinstellingen en bij de ambtenaren. Waar zij de handen in elkaar slaan, komen de oplossingen vanzelf. Deze nota beschrijft de actieve rol die de Stad Gent in dat samen stad maken zal spelen. Want meer participatie, meer initiatief van burgers en partners in de stad, betekent niet dat de overheid zich kan of moet terugtrekken. Het betekent wel dat de overheid zich anders opstelt. We scheppen voorwaarden en maken ruimte om samen met velen verantwoordelijkheid op te nemen voor de stad die ons zo dierbaar is. (voorwoord)

100% De participatiegedachte is binnen bepaalde stadsdiensten zeker nog geen verworvenheid. Is de stadsorganisatie hier klaar voor?

We investeren als lokale overheid om participatie in het DNA van onze eigen organisatie te verankeren. Onze eigen ambtenaren bekwamen zich in de basisbeginselen van participatie en in diverse methodieken; ze experimenteren met nieuwe vormen van participatie en laten zich inspireren door andere partners. (3.4)

Niet alleen VOOR de burger maar ook MET en DOOR de burger. Het belang van Co creatie en samenspraak.

JR: Ook het plannen vanuit de leefwereld en met aandacht voor co-creatie juichen we alleen maar toe

Bij 'social design' of 'mensgericht plannen' bekijken we samen met alle gebruikers van de ruimte hoe de plannen ervoor kunnen zorgen dat ook de Gentenaars of de omgeving er beter van wordt. Met de frisse blik van ontwerpers, kunnen bewoners, lokale handelaars, de school, jeugdbeweging, sportclub... samen bekijken wat ze nodig hebben, wat (niet) kan werken en hoe ze tot een plan komen dat voor iedereen werkt. (3.1)

BBC: Het gaat veel over inspraak en tegenspraak, maar wat te weinig over samenspraak. Het is heel erg uitkijken naar projecten waarin met burgers wordt samengewerkt

---

Diverse inspanningen (wijkbudget, traject middenveld, commons, tijdelijke invullingen ...)

OG: Niet alleen top down, ook bottom up werken: bewoners en groepen moeten zelf voorstellen kunnen doen. Zij voelen immers goed wat de zwarte vlekken zijn in een wijk.

Gentenaars bespreken wat er moet gebeuren in hun wijk en wisselen daarover van gedachten met buurtbewoners, handelaars, organisaties in de wijk. Samen kiezen ze welke dromen werkelijkheid worden. Ook de uitvoering gebeurt samen met de mensen in de wijk. (2.1)

De dynamiek van onderuit is cruciaal: het initiatief ligt in de eerste plaats bij de tijdelijke invullers. (3.1)

De uitdagingen van de stad worden complexer; een oplossing vinden we in het beste geval in cocreatie met de andere partners in het stadsnetwerk. Burgers, bestuur, middenveld, bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen zoeken voortdurend naar versterkende samenwerkingen en onderlinge verbanden. (3.4)
